

Pla comarcal

PER LA DIVERSITAT
AFECTIVA,
SEXUAL I DE GÈNERE
al BAIX EMPORDÀ

2021-2024

**Generalitat
de Catalunya**

**CONSELL COMARCAL
DEL BAIX EMPORDÀ**

Coordinació:

Servei d'Atenció Integral a la diversitat afectiva, sexual i de gènere
SAI Baix Empordà

Consultoria:

Lo Relacional / www.lorelacional.org

Autoria:

Desiré Rodrigo García
Amb el suport de: Patricia Fuentes Millán

Més informació:

www.lgtbibaixemporda.home.blog/

índex

01 INTRODUCCIÓ Pàg 4

02 MARC CONCEPTUAL Pàg 5

- 2.1 La perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere Pàg 5
- 2.2 LGTBI: possibilitats i limitacions d'unes sigles Pàg 6

03 MARC LEGISLATIU Pàg 8

- 3.1 El paper dels col·lectius i moviment associatiu Pàg 8
- 3.2 Llei 11/2014 per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia Pàg 11
- 3.3 Alguns dels antecedents de la Llei 11/2014 Pàg 14

04 PROCÉS D'ELABORACIÓ Pàg 16

- 4.1 Àmbit territorial Pàg 16
- 4.2 Objectius Pàg 17
- 4.3 Fases i metodologies del procés Pàg 17
- 4.4. Estructura del Pla Pàg 30

05 EIXOS ESTRATÈGICS DEL PLA Pàg 30

- 5.1 Compromís institucional Pàg 31
- 5.2 Cultura, visibilitat i oci. Espais d'oci Pàg 43
- 5.3 Vides lliures de LGTBIfòbies Pàg 50
- 5.4 Coeducació, lleure i comunitat Pàg 55
- 5.5 Dret a la salut Pàg 65
- 5.6 Àmbit laboral Pàg 73
- 5.7 Àmbit esportiu Pàg 78
- 5.8 Diàleg intercultural i religions Pàg 84

06 GOVERNANÇA Pàg 91

07 GLOSSARI Pàg 92

08 BIBLIOGRAFIA Pàg 97

01

INTRODUCCIÓ

El Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà (2021-2024) és el principal instrument d'actuació a nivell comarcal per promoure la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere i per erradicar les desigualtats i les violències que es deriven de l'orientació sexual, la identitat de gènere i les diferències en el desenvolupament sexual. El Pla està adreçat al conjunt de la ciutadania i no exclusivament a les persones LGTBI de la comarca. En primer lloc perquè les normes sobre com s'ha de viure la sexualitat i el gènere afecten al conjunt de la ciutadania, i no només a les persones lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexuals. En segon lloc perquè el Pla ha de contribuir a la creació d'una comarca més respectuosa amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere i això també interpel·la al conjunt de la ciutadania. Des de valors de democràcia, justícia i igualtat, la diversitat afectiva, sexual i de gènere és un valor que s'ha de promoure i defensar més enllà dels drets i les llibertats del col·lectiu LGTBI. En tercer lloc perquè el Pla també suposarà un canvi de mirada institucional afavorint la incorporació de la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en el conjunt de les polítiques públiques d'àmbit comarcal, i aquest fet, també afectarà al conjunt de la ciutadania. No obstant això, el Pla també contempla mesures específiques adreçades a la població LGTBI amb l'objectiu d'afavorir la igualtat de drets i d'oportunitats.

Les polítiques LGTBI comparteixen l'arrel amb les polítiques d'igualtat entre homes i dones, ja que totes dues sorgeixen de la necessitat de pal·liar les discriminacions, exclusions i violències que es deriven del sistema de gènere. Distingir aquests fenòmens reconeixent que són productes d'un mateix sistema permet fer anàlisis amb més complexitat i profunditat. L'homofòbia, la lesbofòbia, la transfòbia i la intersexfòbia són productes del sexisme, però també presenten formes específiques de desigualtats i violència. És per aquest motiu que aquest Pla vol aprofundir en l'articulació entre les polítiques d'igualtat home/dona i les polítiques per la diversitat sexual, afectiva i de gènere, tot respectant les seves particularitats i plans d'acció específics per cadascuna.

Pel que fa als drets de les persones LGTBI, a Catalunya ens trobem en un moment de gran impuls de polítiques públiques i de reconeixement de drets, gràcies a les reivindicacions i les lluites del moviment associatiu LGTBI i de l'aprovació de la Llei 11/2014 per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, lesbofòbia, la bifòbia i la transfòbia, aprovada per la Generalitat de Catalunya. Però més enllà del reconeixement de drets a nivell formal, encara queda un llarg camí per recórrer, ja que els avanços no han estat iguals per a totes les persones del col·lectiu ni s'han produït amb igual intensitat en tots els àmbits, contextos i territoris.

A la comarca del Baix Empordà és la primera vegada que s'impulsa un Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere. Aquest marc ens ha permès iniciar un procés de reflexió i d'anàlisi compartida entre personal tècnic i polític del Consell Comarcal del Baix Empordà i dels municipis de la comarca i amb la ciutadania (a títol individual i organitzada). Aquest procés ha generat un coneixement col·lectiu sobre les sensibilitats

i posicionaments respecte la diversitat afectiva, sexual i de gènere del conjunt de la ciutadania, les necessitats específiques de les persones amb desenvolupaments sexuals, identitats i expressions de gènere i sexualitats dissidents i respecte les principals iniciatives promogudes a la comarca. Aquest coneixement s'ha sistematitzat i ordenat en una diagnosi, de la que s'extrauen els objectius i les mesures que constitueixen la base per al desenvolupament d'una estratègia integral orientada a millorar i equilibrar la situació de persones lesbianes, gais, trans*, bisexuals i intersexuals de la comarca, així com mesures adreçades a fer de la comarca un espai de llibertat i d'igualtat per totes les persones, independentment del seu sexe biològic, identitat i expressió de gènere i/o de l'orientació sexual. El Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà, també és el document clau que, a més de servir per a la planificació, possibilitarà el seguiment i avaluació posterior del camí recorregut en aquest àmbit.

02

MARC CONCEPTUAL

2.1 La perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere

Les desigualtats, exclusions i violències que pateixen les persones amb sexualitats i gèneres no normatius tenen l'arrel en el sistema sexe-gènere. Per això s'han d'abordar des d'una perspectiva feminista, que pugui establir aliances i compartir objectius amb les polítiques d'igualtat, al mateix temps que atengui les formes específiques de violències cap a les persones gais (homofòbia), lesbianes (lesbofòbia), bisexuals (bifòbia), trans* (transfòbia) i intersex (intersexfòbia).

El sistema sexe/gènere té quatre dimensions: sexe, identitat de gènere, expressió de gènere i orientació sexual. El **sexe**, distingeix a les persones en femelles i mascles, en funció de les característiques corporals. D'aquest marc normatiu són excloses les persones intersexuals/amb DDS, ja que els seus cossos no encaixen amb aquesta lògica binària. La **identitat de gènere**, pressuposa que les persones amb un cos de femella s'han de sentir identificades com a dones i les que tenen cos de mascle, com a homes. D'aquesta dimensió es deriva la desigualtat social entre les dones i els homes i l'exclusió de les persones trans*, ja que no s'identifiquen amb el gènere atribuït socialment en funció del seu sexe de naixement. L'**expressió de gènere**, determina que la identitat ha d'anar lligada a un comportament socialment classificat com a femení per les dones o com a masculí pels homes. D'aquesta manera s'exclou les dones masculines, els homes femenins o les persones que tenen una expressió de gènere

fluïda, *queer* o no binària. Pel que fa a l'**orientació sexual**, es pressuposa l'heterosexualitat, generant oposició i complementarietat entre la feminitat i la masculinitat. D'aquesta dimensió queden excloses les persones lesbianes, gais i bisexuals, així com altres orientacions sexuals com les persones pansexuals, asexuals o amb pràctiques sexuals no normatives.

EL SISTEMA SEXE-GÈNERE-SEXUALITAT

ELEMENTS DEL SISTEMA	NORMA CISHETEROPATRIARCAL		FORA DE LA NORMA
SEXE	MASCLE	FEMELLA	INTERSEX
IDENTITAT DE GÈNERE	HOME	DONA	TRANS
EXPRESSIÓ DE GÈNERE	MASCULINITAT	FEMINITAT	GÈNERE NEUTRE, FLUÏD, NO BINARI...
SEXUALITAT	HETEROSEXUAL	HETEROSEXUAL	GAI, LESBIANA, BISEXUAL, PANSEXUAL, ASEXUAL, QUEER

Aquest sistema respon a una forma d'organització social i culturalment determinada (no natural). Com qualsevol sistema normatiu, el sistema sexe-gènere privilegia les persones que s'ajusten a la seva norma, castigant, excloent i discriminant les persones que la qüestionen o la transgredeixen. En aquest marc de relacions cisheteropatriarcal, les dones, les persones trans*, intersexuals i les persones amb sexualitats, cossos, identitats i expressions de gènere dissidents tenen més probabilitats de viure situacions de vulnerabilitat, desigualtats i violències.

Aquestes experiències i vivències són molt diverses, per això parlem de diversitat afectiva, sexual i de gènere i no únicament de persones LGTBI. A més, si ho pensem bé en aquest sistema que ens diu "què" i "com" hem de ser, fer i sentir, totes les persones veiem limitades les nostres possibilitats de créixer i desenvolupar-nos amb llibertat. Des d'aquesta òptica, lluitar contra les violències de gènere, les masculistes i les LGTBIfòbiques, és una responsabilitat compartida i no només de les persones que es senten interpel·lades per les sigles LGTBI.

2.2 LGTBI: possibilitats i limitacions d'unes sigles

Les sigles LGTBI reflecteixen els debats i el canvis en el moviment d'alliberament sexual i de gènere, així com la politització de diferents experiències de vida en relació al sexe, al gènere i la sexualitat. D'aquí que l'acrònim sembli un ball de sigles, LGTBI, LGTBIQ+, LGTBIQA+... responen a les articulacions polítiques de cada moment i de cada context històric i geogràfic. En aquest sentit és molt important tenir en compte que quan parlem de persones o realitats LGTBI estem davant de vivències i posicionaments molt heterogenis. Per respectar aquesta diversitat de vivències, estratègies i posicionaments,

al llarg del Pla hem utilitzat diferents terminologies: diversitat afectiva, sexual i de gènere, col·lectiu LGTBI i dissidències corporals, sexuals i de gènere. Cada terminologia es refereix a un tipus de fenomen i posicionament polític diferent.

Diversitat afectiva, sexual i de gènere

Hem utilitzat la terminologia “diversitat afectiva, sexual i de gènere” quan volíem posar l'accent en les diferents formes de pensar, sentir, expressar i viure el cos, el gènere, la identitat i el desig. Aquesta diversitat també inclou les posicions i vivències majoritàries com els homes cis que s'expressen des de la masculinitat, les dones cis que s'expressen des de la feminitat i amb un desig heterosexual.

LGTBI

En el marc del Pla hem respectat les sigles LGTBI, sobretot en relació a les polítiques LGTBI, per cohesionar la nomenclatura amb la normativa vigent (Llei 11/2014), al Consell Nacional i majoritàriament al moviment associatiu de Catalunya i de l'estat espanyol.

Tot i així, estimem que hi ha algunes qüestions que s'han de tenir presents respecte a la utilització de les sigles LGTBI. Una primera consideració és que la representació i l'agenda política del moviment LGTBI pren com a referència majoritària les necessitats dels homes gais del col·lectiu, invisibilitzant les experiències de lesbianes, bisexuals, trans* i intersex. En relació a les persones intersexuals, malgrat la intersexualitat i la violència contra les persones intersexuals també té com a arrel el sistema sexe-gènere binari, per algunes persones pot ser contraproductiu incloure la intersexualitat si no hi ha un col·lectiu articulat, amb presència i amb diàleg amb el col·lectiu LGTB. En el marc de la Llei 11/2014 es recull com una estratègia per sumar veus i donar impuls a les diferents reivindicacions. Des de posicionaments decolonials i antiracistes també es qüestionen les sigles LGTBI perquè estan pensades des de la vivència occidental majoritària del cos, el gènere, la identitat, el desig i l'activisme. Des d'aquestes perspectives es critica el biaix etnocèntric de les polítiques LGTBI perquè exclouen altres formes de viure la diversitat afectiva, sexual i de gènere o s'interpreten des de paràmetres colonials, assimilacionistes o paternalistes.

En aquest context és important presentar l'acrònim LGTBI com una categoria en construcció, com una estratègia d'aliances polítiques per visibilitzar les diferents opressions vers les persones amb sexualitats i gèneres dissidents. Les vivències del

cos, el gènere, la sexualitat o l'activisme també estan travessades per altres eixos d'organització social com l'edat, la identitat cultural i religiosa, les capacitats funcionals, la llengua, la situació administrativa o la realitat de cadascun dels municipis que conformen la comarca.

La construcció de les polítiques LGTBI poden privilegiar unes experiències, reforçant o generant noves exclusions i violències cap a les persones amb sexualitats i gèneres més minoritzades. Tenint en compte la diversitat de les formes de pensar, sentir, expressar i viure el gènere i la sexualitat, i entenent que les vivències de les persones i grups són contextuals, dinàmiques i plurals, apostem per un abordatge feminista, intercultural i interseccional de les polítiques per a la igualtat afectiva, sexual i de gènere.

Dissidències corporals, sexuals i de gèneres

Les persones que escapen de la norma cisheteropatriarcal es poden conceptualitzar des de diferents marcs de pensament. Peluso (2018) estableix quatre:

- Diferents i diversos: sense incorporar una mirada de desigualtat estructural que doni compte de les opressions i els privilegis.
- Especials i discapacitats: pensada des del discurs de la salut i la malaltia.
- Desiguals i minoritzats: prenent com a punt central les relacions asimètriques de jerarquització, opressió i privilegi.
- Dissidents: persones que mostren una actitud activa i apoderada de qüestionar la norma.

Les polítiques públiques tindran posicionaments i efectes diferents en funció del marc de pensament des del que es conceptualitzi el gènere i la sexualitat. En aquesta diagnosi hem utilitzat la perspectiva de la "dissidència" per incorporar en el discurs les experiències que transgredeixen la norma cisheteropatriarcal des de posicionaments actius d'apoderament, de resistència i de creativitat individual i col·lectiva.

03

MARC LEGISLATIU

El context actual en el que s'emmarquen i desenvolupen les polítiques d'igualtat LGTBI no es podria entendre sense tenir en compte el paper dels col·lectius i persones que des de l'activisme han reivindicat els drets de les persones amb identitats, expressions de gènere i sexualitats dissidents.

3.1 El paper dels col·lectius i moviment associatiu

Escapa als límits d'aquest Pla fer un genealogia del moviment LGTBI de l'estat espanyol o de Catalunya. Tot i així, considerem importat reconèixer que moltes de les lògiques de funcionament dels col·lectius trans*, lèsbics, gais, *queers* i dissidents sexo-genèrics del context actual, beuen de les experiències i mobilitzacions de moltes persones i col·lectius que van emergir als anys 70.

Genealogia del moviment LGTBI a l'estat espanyol

Els anys 70 es poden considerar com un moment fundacional del moviment per l'alliberament sexual actual, on les persones amb sexualitats, identitats i expressions de gènere dissidents van passar de ser perseguides i viure en clandestinitat, a crear espais de socialització, d'oci i d'afectes, a generar cultura gai i lesbiana, a organitzar-se i sortir al carrer per reivindicar i celebrar la seva diferència (Trujillo, Berdoza, 2019). L'any 1970 Armand de Fluvià i Francesc Francino (futurs creadors del Movimiento Español de Liberación Homosexual) van iniciar una campanya per evitar la criminalització de les pràctiques homosexuals (Fluvià, 2003), quan s'estava discutint a les Corts espanyoles l'avantprojecte de la Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social (LPRS). L'any 1975 va néixer el Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC), que es considera l'organització de gais i lesbianes amb més influència política de l'estat, fins ben entrada la dècada dels 80. Va ser el FAGC qui va convocar l'any 1977 la primera manifestació per l'alliberament sexual a Barcelona. Quan havien passat només uns dies des de les primeres eleccions en democràcia, es va celebrar una manifestació il·legal encapçalada per dones trans*, entre les que es trobava la Miryam Amaya, una dona trans* gitana. Aquesta manifestació va generar altres marxes per la llibertat sexual a Sevilla (1978) i a València (1979).

Des de llavors el moviment, que ara coneixem com a moviment LGTBIQ+, ha travessat situacions i lluites molt diverses com la crisi de la SIDA, la institucionalització del moviment, organitzacions anticapitalistes contra el capital rosa, la irrupció de la teoria *queer*, la despatologització de la transsexualitat, l'organització de persones intersex i no binàries, les aliances (i desacords) amb els feminismes, amb col·lectius que lluiten contra el capacitisme o la gordofòbia, les lluites antiracistes i decolonials, entre d'altres. Tot un ventall de discursos, estratègies, plantejaments i formes d'organització, que configuren un moviment no exempt de conflictes interns, però consolidat i divers (Coll-Planas 2008).

Evolució de les polítiques públiques: de la despenalització a la ciutadania plena

En relació a les polítiques públiques, les primeres mesures van suposar la **despenalització** de l'homosexualitat, la transsexualitat i de les pràctiques homosexuals, i el reconeixement de la llibertat d'expressió, dret a reunió, d'associació i manifestació.

Després de la despenalització, les polítiques públiques tenen com a objectiu la **igualtat legal** per equiparar el drets de les persones cisheterosexuals i les persones amb dissidències sexo-genèriques. Aquí trobem iniciatives com el dret al matrimoni o la unió civil, l'adopció, la reproducció assistida, el dret a la identitat de gènere i la consideració de la LGTBIfòbia.

A estat espanyol, la Constitució de 1978 va obrir la porta a la igualtat formal donat que no permet la discriminació per raó de sexe, raça, religió o qualsevol altra condició social. Una sentència del Tribunal Constitucional al 1981 va incloure gais i lesbianes com a

qualsevol altra condició. En 1986 l'estat espanyol entra a formar part de la Comunitat Econòmica Europea, la qual cosa suposa un nou marc polític i legislatiu de referència.

La Llei de Perillositat i Rehabilitació Social de 1970, que aplicava mesures de presó, internament, psiquiatriçació i reeducació per a gais, lesbianes i trans, no va ser derogada completament fins l'any 1996. Aquest any entra en vigor un nou codi penal, anomenat Codi de la Democràcia, que regula drets fonamentals individuals i inclou la protecció específica vers lesbianes i gais. El 1994 es produeix el primer reconeixement de les parelles no heterosexuales amb la creació a Vitòria del primer registre de parelles de fet. Durant aquesta dècada es produeix l'aprovació de lleis de parelles de fet en algunes comunitats autònomes.

En l'àmbit internacional, el 17 de maig de 1990, l'Organització Mundial de la Salut va eliminar l'homosexualitat com a malaltia (però com a contrapartida va incloure la transsexualitat que no es va eliminar fins l'any 2018). Per commemorar aquest fet el 17 de maig es celebra el Dia internacional contra l'homofòbia (actualment anomenat Dia contra la LGTBfòbia). En 1999 entra en vigor el Tractat d'Amsterdam amb una sèrie de recomanacions que suggereixen als estats membres la eliminació de la discriminació basada en l'orientació sexual. Un any més tard, el Consell d'Europa aprova una directiva d'obligat compliment d'igualtat de tracte al mercat laboral que prohibeix la discriminació directa o indirecta per orientació sexual. Aquest mateix any es proclama la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea que conté l'article 21 on es prohibeix tota discriminació incloent la discriminació sexual.

L'any 2006, la Declaració del principi de Yogyakarta recullen de manera específica i concreta els drets de les persones LGTB, incorporant qüestions vinculades a l'orientació sexual i la identitat de gènere.

Tot i així, **aquesta igualtat legal no resulta suficient ja que no s'acaba traduint en una igualtat real**. Les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans*, intersexuals viuen múltiples opressions que es materialitzen en els diferents àmbits de la seva vida quotidiana: família, educació, espai públic, esport, treball, salut, oci, mitjans de comunicació, habitatge, cultura, participació comunitària i política... i de manera diversa en funció de d'altres organitzadors socials com l'edat, la classe social, la identitat cultural i religiosa o la situació administrativa. Aquestes experiències de desigualtats, discriminacions i violències de les persones LGTB necessiten de polítiques específiques, amb accions concretes més enllà de la igualtat de drets legal.

Aquesta nova mirada, posa l'èmfasi en l'impuls de polítiques públiques que permetin avançar de la igualtat legal a la **ciutadania plena, amb un reconeixement total de la diversitat afectiva, sexual i de gènere des de la llibertat, la igualtat i la participació social**.

EVOLUCIÓ DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES LGTBI

DESPENALITZACIÓ	Despenalització i reconeixement de la llibertat d'expressió, del dret de reunió, associació i manifestació
IGUALTAT DE DRETS LEGAL	Equiparació de drets: matrimoni o unió civil, adopció i drets reproductius, dret a la identitat de gènere i la consideració de la LGTBfòbia.
CIUTADANIA PLENA	Polítiques específiques per a la erradicació de la discriminació i la LGTBfòbia.

3.2 Llei 11/2014 per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia

L'any 2014 el Parlament de Catalunya va aprovar la llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (d'ara endavant, Llei 11/2014).

Aquesta llei recull l'experiència i moltes de les demandes del moviment associatiu LGTBI i de les persones, que des de diferents àmbits, han impulsat la lluita contra les discriminacions, pel reconeixement i la visibilitat de les persones amb dissidències sexogènériques.

Objectiu de la llei

L'objectiu d'aquesta llei és “desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals (LGBTI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per a assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat”.

L'objecte de la mateixa queda definit a l'article 1, on expressa que “aquesta llei té per objecte establir i regular els mitjans i les mesures per a fer efectiu el dret a la igualtat i la no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, en els àmbits, tan públics com privats, sobre els quals la Generalitat de Catalunya i els ens locals tenen competències”. És una llei pionera que intenta passar d'una igualtat legal a una igualtat real, ja que **no es tracta d'una llei de reconeixement de drets, sinó de garantia de drets i per això regula un seguit d'aspectes clau per al desenvolupament de drets en diferents àmbits d'intervenció.**

OBJECTIUS LLEI11/2014

OBJECTIU	Desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals (LGBTI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per a assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat.
OBJECTIUS específics	OE1. Sensibilitzar i prevenir la discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i expressió de gènere desenvolupant actuacions per a tota la població i arreu de Catalunya.

OE2. Atendre les persones que pateixen, hagin patit o estiguin en risc de patir LGBTIfòbia des de la proximitat i d'una manera integral.

Àmbits d'intervenció

La llei pretén ser un instrument de garantia de drets, i no únicament de reconeixement de drets, per això la llei regula un seguit d'aspectes clau per al desenvolupament de drets en diferents sectors d'intervenció.

En **l'àmbit de l'educació** es regulen qüestions perquè en tot el sistema educatiu (materials, continguts, activitats esportives i de lleure, recursos formatius o formació a famílies) es tingui en compte la diversitat afectiva, sexual i de gènere, i s'eviti qualsevol classe de discriminació, i perquè es disposi de mesures de prevenció i d'actuació contra l'assetjament de què puguin ser objecte les persones LGBTI en l'entorn escolar.

En **l'àmbit de la cultura, el lleure i l'esport** s'han introduït criteris d'acció positiva contra qualsevol tipus de discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere en les activitats culturals, esportives i de lleure educatiu.

Atenent la importància **dels mitjans de comunicació** a l'hora de promoure representacions i relats plurals, positius i que trenquin estereotips LGBTIfòbics, la Llei planteja recomanacions als mitjans audiovisuals perquè no es permeti la difusió de continguts que puguin fomentar o justificar l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia o la transfòbia.

En **l'àmbit de la salut**, a través del Pla Salut de Catalunya, recull mesures relatives al dret d'accés a la salut sense discriminació de les persones LGTBI, preveu l'obligació del personal sociosanitari d'incorporar la perspectiva de gènere i de tenir en compte les necessitats específiques de les persones LGTBI. Entre altres mesures, regula la necessària sensibilització i prevenció pel que fa al VIH/SIDA i altres infeccions de transmissió sexual; l'estudi, la recerca i el desenvolupament de polítiques sanitàries específiques; tractaments associats a la transsexualitat i la intersexualitat no patologitzants; i l'accés a les tècniques de reproducció assistida perquè no hi hagi cap mena de discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere en l'atenció sanitària.

Els **serveis socials** són un altre dels àmbits que regula aquesta llei, tan pel que fa a l'establiment de mesures de suport i de prevenció eficaces per a adolescents i joves en situació de vulnerabilitat i per a persones que puguin patir experiències de discriminacions múltiples, com pel que fa al foment del respecte a lesbianes, gais, bisexuals, trans* i intersexuals en els equipaments socials.

Pel que fa a **l'àmbit del mercat de treball**, la llei recull aspectes relacionats amb la garantia real i efectiva de la no discriminació i de l'exercici dels drets de les persones LGTBI en matèria d'ocupació i en les condicions de treball, i el foment d'indicadors d'igualtat i la formació específica en la inspecció laboral i en la prevenció de riscos laborals.

ÀMBTIS D'INTERVENCIÓ

ÀMBITS D'INTERVENCIÓ LLEI 11/2014	EDUCACIÓ
	CULTURA, LLEURE I ESPORT
	MITJANS DE COMUNICACIÓ
	SALUT
	ACCIÓ SOCIAL
	MERCAT LABORAL
	FAMÍLIES
	FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ
	PRIVACIÓ DE LLIBERTAT
	PARTICIPACIÓ I SOLIDARITAT
	TRANSSEXUALITAT I INTERSEXUALITAT

Rol i funció del personal de l'Administració pública

La llei també fa menció al paper dels equips professionals de l'Administració pública:

Títol II. Polítiques públiques per a promoure la igualtat efectiva de les persones LGBTI

Capítol I. Professionals que actuen en àmbits sensibles

Article 10. Formació i sensibilització

1. Les administracions públiques de Catalunya han de garantir la formació i la sensibilització adequada dels equips professionals que fan tasques de prevenció, detecció, atenció, assistència i recuperació en els àmbits de la salut, l'educació, el món laboral, els serveis socials, la justícia i els cossos de seguretat, la cultura, l'esport i el lleure, i la comunicació.

2. S'ha d'impulsar la formació del personal, tan funcionari com laboral, no transferit d'altres administracions públiques, per mitjà de convenis de col·laboració o altres instruments.

Article 11. Deure d'intervenció

1. Els professionals a què fa referència l'article 10, si tenen coneixement d'una situació de risc o tenen una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, tenen el deure de comunicar-ho als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent.

2. Als efectes del que estableix l'apartat 1, s'ha d'elaborar un protocol específic d'actuació.

Organismes i servei específics

La llei també contempla la creació de dos organismes i un servei específic: el **Consell Nacional de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere i Intersexuals**, l'**òrgan coordinador de les polítiques LGTBI** i el **Servei d'Atenció Integral (SAI)**, que atén a les persones que pateixen, hagin patit o estiguin en risc de patir discriminació o violència per raó d'orientació sexual o d'identitat de gènere. El SAI fa les seves funcions des del territori.

Al Baix Empordà el SAI arriba amb l'acord signat pel Consell Comarcal del Baix Empordà i la Direcció General d'Igualtat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, el 13 de juny del 2018. A la comarca també hi ha altres dos SAI, un situat a l'Espai LGTBI de Palafrugell i un a Sant Feliu de Guíxols. Els 3 serveis es coordinen i s'articulen en una Xarxa SAI Baix Empordà, per a l'impuls d'accions concretes a nivell comarcal (per a més informació vegeu l'apartat 5.1).

El paper de l'Administració local i comarcal és primordial per poder desenvolupar polítiques de proximitat inclusives que tinguin en compte la diversitat afectiva, sexual i de gènere per tal d'incloure-les a l'agenda política de la comarca i contribuir així a erradicar les desigualtats que viuen les persones per raó de sexualitat, de desenvolupament sexual, d'identitat i/o d'expressió de gènere. La llei 11/2014 contempla que algunes de les mesures recollides s'han de desenvolupar des de l'àmbit local, per tant el Pla de diversitat afectiva, sexual i de gènere El Baix Empordà, serà una eina rellevant per a desplegar les accions recollides en aquest marc.

3.3 Alguns antecedents de la Llei 11/2014

Àmbit de Catalunya

- La llei d'octubre de 2014 s'emmarca en l'Estatut d'autonomia. On s'estableix que «els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'erradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.» (Art. 40.8).
- La Resolució 242/III del Parlament de Catalunya, del 4 de desembre de 1991, sobre la no-discriminació de les persones per raons d'opció sexual, explícita el suport als col·lectius i centres associatius que treballen en el camp de l'homosexualitat, i la Resolució 243/VI del Parlament de Catalunya defensa la no-discriminació per motiu d'opció sexual.
- La Llei 3/2005, de 8 d'abril, de modificació de la Llei 9/1998 del Codi de família, de la Llei 10/1998, d'unions estables de parella, i de la Llei 40/1991, del Codi de successions per causa de mort en el Dret civil de Catalunya, en matèria d'adopció i tutela. Aquesta llei estableix, essencialment, l'adopció per part de persones homosexuals.

- La creació, el 28 de juny de 2005, del Programa per al col·lectiu gai, lesbià i transsexual, fins a la creació, per mitjà del Decret del 26 de juny del 2007, del Consell Nacional de Lesbianes, Gais i Homes i Dones Bisexuals i Transsexuals.
- La creació i posada en funcionament per acord de Govern, el 5 de setembre de 2006, del Pla interdepartamental per la no-discriminació de les persones homosexuals i transsexuals, actualitzat per acord de Govern el 9 d'octubre de 2012.

Àmbit estatal

A nivell estatal també s'han desenvolupat iniciatives legislatives que contribueixen a la millora de les condicions de vida del col·lectiu LGBTI. En destaquem les principals:

- De la Constitució Espanyola es desprenen llurs drets, especialment, dels articles 10, 14 i 18.
- La Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, que incorpora al Codi penal l'agreujant de responsabilitat criminal en delictes motivats per l'orientació sexual de la víctima (art. 22).
- La Llei 62/2003, de 30 de desembre, que regula la igualtat de tracte i la no discriminació laboral per raó d'orientació sexual.
- La Llei 13/2005, d'1 de juliol, que va permetre el matrimoni entre persones del mateix sexe.
- La Llei 14/2006, de 26 de maig, que va regular els drets de les dones lesbianes en matèria de reproducció humana assistida.
- La Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe per a persones transsexuals.
- Codi penal l'art. 22.4 on s'especifica la discriminació per motius d'orientació sexual, identitat sexual i per raons de gènere, així com es tipifica a l'art. 510 mesures penals específiques per delictes d'homofòbia i transfòbia.

Àmbit europeu

En relació a l'àmbit europeu són rellevants:

- Tractat d'Amsterdam de 1997 on es recull a l'article 13 combatre la discriminació per raó de sexe i orientació sexual.
- Les resolucions del Parlament Europeu del 8 de febrer de 1994, del 18 de gener de 2006 i del 24 de maig de 2012, relatives a la igualtat de drets de lesbianes i gais i a la lluita contra la discriminació i l'homofòbia.
- La Directiva 2000/78/CE, del Consell, per l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte al lloc de treball i en l'ocupació.
- La Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, que determina la prohibició de discriminació per orientació sexual com a dret primari de la Unió.

Àmbit internacional

En relació a l'àmbit internacional és important destacar:

- Els Principis de Yogyakarta sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans en relació amb l'orientació sexual i la identitat de gènere (2006). Aquest document, elaborat a la Universitat de Gadjah Mada a Yogyakarta (Indonèsia) per

una sèrie d'especialistes en drets humans de diverses disciplines i procedents de 25 països, s'ocupa d'una àmplia varietat de normes referents als drets humans i la seva aplicació en qüestions relatives a l'orientació sexual i la identitat de gènere. Va ser jurada pel Consell de Drets Humans de l'ONU al 2007.

04

EL PROCÉS D'ELABORACIÓ

4.1 ÀMBIT TERRITORIAL

EL BAIX EMPORDÀ

El Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà, com el seu nom indica, té un abast territorial de comarca, especialment en les poblacions de menys de 20.000 habitants, que són les prioritàries en les actuacions del Consell Comarcal del Baix Empordà. Tot i així, poblacions com Sant Feliu de Guíxols i Palafrugell, amb una població superior als 20.000 habitants, també s'adhereixen al Pla comarcal i l'utilitzaran com a document de referència en el desenvolupament de les seves polítiques públiques LGTBI i en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Dades de població per cada municipi

MUNICIPIS	POBLACIÓ	MUNICIPIS	POBLACIÓ
Albons	765	Palau Sator	295
Begur	2934	Pals	2461
Bellcaire d'Empordà	671	Parlavà	394
La Bisbal d'Empordà	10.859	La Pera	447
Calonge i Sant Antoni de Calonge	10.897	Regencós	276
Castell-Platja d'Aro	10.585	Rupià	269
Colomers,	176	Sant Feliu de Guíxols	21.824
Corçà,	1253	Santa Cristina d'Aro	5203
Cruïlles, Monells i Sant Sadurn de l'Heura	1274	Serra de Daró	210
Foixà,	305	La Tallada d'Empordà	459
Fontanilles	138	Torrent	165

Forallac	1.713	Torroella de Montgrí	11.537
Garrigoles	175	Ullastret	286
Gualta	392	Ullà	1139
Jafre	390	Ultramort	214
Mont-ras	1691	Vall-llobrega	912
Palafrugell	22.860	Verges	1189
Palamós	17.898	Vilopriu	205

Font: Institut d'Estadística de Catalunya, dades 2018. <https://www.idescat.cat/emex/?id=10>

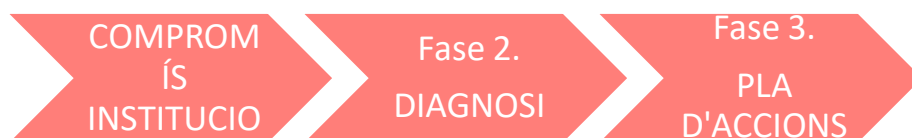
4.2 OBJECTIUS

L'objectiu general del Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà és **definir un conjunt integrat, transversal i sistemàtic de polítiques públiques que possibilitin la promoció de la igualtat i la no discriminació de les persones LGTBI de la comarca**. Es tracta de desenvolupar un marc de referència que orienti els continguts i les actuacions del Consell Comarcal, així com dels ens locals que formen la demarcació comarcal, especialment els municipis de menys de 20.000 habitants, definint les línies de treball a curt, mitjà i llarg termini.

OBJECTIUS

OBJECTIU	Definir un conjunt integrat, transversal i sistemàtic de polítiques públiques que possibilitin la promoció de la igualtat i la no discriminació de les persones LGTBI del Baix Empordà.
OBJECTIUS ESPECÍFICS	<p>OE1. Elaborar una diagnosi en relació a les desigualtats, les necessitats existents i les oportunitats d'implementació de polítiques LGTBI a la comarca.</p> <p>OE2. Promoure la transversalització i la interseccionalitat de les polítiques LGTBI.</p> <p>OE3. Aprofundir en el compromís polític per la inclusió, la igualtat i la no discriminació de les persones LGBTI i per la inclusió de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en el conjunt de les polítiques públiques de la comarca.</p>

4.3 FASES I METODOLOGIES DEL PROCÉS

El procés d'elaboració del Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà s'ha elaborat mitjançant un procés participatiu desenvolupat en tres fases. La primera fase és de caràcter transversal i té per objectiu establir un compromís institucional pel que fa a l'elaboració del Pla i en relació a l'impuls de les polítiques públiques d'igualtat LGTBI. La segona fase ha estat dedicada al procés de diagnosi, per tal de conèixer la situació de partida de les persones LGTBI de la comarca i la sensibilitat del conjunt de la població vers la diversitat afectiva, sexual i de gènere. La tercera fase ha establert diversos espais de participació per concretar, prioritzar i establir els eixos d'intervenció. Aquesta fase finalitza amb un treball intern amb les persones referents de la Xarxa SAI Baix Empordà i de l'associació LGTBI Empoderats del Baix Empordà. La Xarxa SAI Baix Empordà és l'encarregada de generar aliances amb altres àrees i departaments de l'Administració pública (local i comarcal) per a l'impuls, la coordinació i l'avaluació de les principals accions recollides en el Pla. A continuació es detallen les metodologies i tècniques que s'han desplegat en cada fase.

4.3.1 FASE 1 COMPROMÍS I LIDERATGE INSTITUCIONAL

Aquesta fase és de caràcter transversal i té per objectiu establir un compromís institucional pel que fa al procés d'elaboració del Pla, així com l'impuls de les polítiques d'igualtat LGTBI al Baix Empordà. S'ha desenvolupat en coordinació amb el Servei d'Atenció Integral (SAI) *del Consell Comarcal del Baix Empordà*. Ha estat principalment un espai d'adequació de la proposta, coordinació i seguiment, on s'han incorporat al final del procés el SAI de Sant Feliu de Guíxols i el SAI de Palafrugell.

4.3.2 FASE 2 DIAGNOSI

Des de posicionaments epistemològics i polítics feministes ens vam plantejar el procés d'elaboració del Pla com una eina pedagògica i política en sí mateixa, que permetés activar processos de sensibilització, reflexió conjunta i de transformació col·lectiva en el procés per a l'elaboració del Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà. Des d'aquesta lògica, la diagnosi no ha estat pensada com un reflex objectiu de la realitat, sinó com una eina per ampliar i millorar el coneixement sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i sobre les necessitats de les persones LGTBI de la comarca.

El procés metodològic per a l'elaboració de la diagnosi s'ha desenvolupat mitjançant l'articulació de diferents tècniques, quantitatives i qualitatives que han permès una construcció participada del coneixement. S'ha recollit informació sobre els següents punts:

- Percepció i posicionament respecte la diversitat afectiva, sexual i de gènere i els drets de les persones LGTBI del Baix Empordà.
- Identificació de necessitats, desitjos i expectatives de les persones LGTBI de la comarca, tenint en compte com es relaciona la diversitat afectiva, sexual i de gènere amb altres eixos de diferenciació com l'origen, la religió, l'edat, la classe social, la diversitat funcional o les característiques sociodemogràfiques del municipi.
- Identificació d'actuacions en matèria LGTBI o en relació a la diversitat afectiva, sexual i de gènere que s'estan, s'han desenvolupat o es volen impulsar des de l'Administració pública i des d'iniciatives d'entitats social i/o a títol individual.
- Identificació de propostes i accions concretes per a incloure en el Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà.

Aquest coneixement s'ha creat a partir d'un procés d'investigació participat amb personal tècnic, polític i ciutadania (organitzada i a títol individual). D'aquesta manera el coneixement generat aporta una visió global de la situació de les persones LGBTI de la comarca, dels processos socials que generen o fonamenten les desigualtats sexuals i de gènere al territori i de les possibles accions per abordar-los. El procés d'investigació participada ha estat en sí mateix un procés pedagògic i de sensibilització, aportant coneixement per al desenvolupament de polítiques públiques, però també per al foment d'iniciatives ciutadanes de prevenció de la LGTBIfòbia i de promoció dels drets de diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La realització de l'estudi ha presentat diverses dificultats. La primera dificultat respon al context derivat de la Covid-19. La gestió de la pandèmia ha endarrerit el procés i ha dificultat la participació, sobretot pel que fa a la ciutadania. El projecte contemplava dues accions a l'espai públic que han hagut de ser anul·lades i el taller de participació ciutadana es va realitzar en línia, fet que ha dificultat la participació de persones, que o bé no tenien tants coneixements de l'entorn digital o estaven cansades de fer formacions, reunions o d'establir relacions a través de les pantalles.

Altres dificultats s'emmarquen en les complicacions pròpies de qualsevol procés d'investigació participat i dels debats de la teoria feminista i de diversitat afectiva, sexual i de gènere en relació amb com mesurar les (des) igualtats per raó de sexe, gènere i/o sexualitat. En aquest estudi hem analitzat els següents aspectes: el posicionament en relació a la diversitat afectiva, sexual i de gènere i a l'impuls de polítiques LGTBI, el coneixement i la incorporació de la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere, la situació de partida pel que fa a les principals accions realitzades, les necessitats específiques de les persones LGTBI de la comarca i les propostes d'actuació per abordar-les.

Som conscients que tant el procés d'investigació com els resultats són també de la nostra mirada com a equip investigador. Hem intentat estar atentes a aquest procés, ampliant i adaptant la nostra mirada a partir de les relacions amb les persones que han participat en l'estudi i en les accions complementàries. En aquest sentit, el disseny i la realització del procés participatiu, així com l'elaboració de l'informe final ens ha suposat una responsabilitat ètica i política, tenint presents les implicacions i repercussions que pot tenir per les persones LGTBI de la comarca, per les diferents àrees de l'Administració pública (comarcal i local) i per al conjunt de les persones de la comarca.

El **treball de camp** en que es basa l'estudi es va realitzar en el període entre el 23 desembre del 2019 i el 13 gener de l'any 2021. Ha estat un procés llarg, dificultat per les condicions i la gestió de la pandèmia derivada de la Covid-19. S'ha desenvolupat a través de les següents tècniques de recollida i producció d'informació. Tota la informació

recollida i produïda a través d'aquestes tècniques va ser sistematitzada i analitzada per l'equip investigador, procés del qual van sorgir les conclusions que s'exposen, de manera sintètica, al començament de cada eix temàtic.

Tècniques de recollida i de producció de la informació

A1. Revisió bibliogràfica
A2. Qüestionari adreçat a la ciutadania. Obert del 23 de desembre del 2019 fins al 30 de juny del 2020. (57 respostes).
A3. Qüestionari adreçat al personal de l'Administració Pública. Obert del 23 de desembre del 2019 fins al 30 de juny del 2020. (22 respostes)
A4. Taller adreçat a personal Administració pública àmbit local. Realitzat el 9 de juny de 2020 (13 participants).
A5. Taller adreçat a personal Administració pública àmbit comarcal. Realitzat l'11 de juny de 2020 (10 participants).
A6. Taller adreçat a la ciutadania Realitzat el 9 de juny de 2020 (7 participants).
A7. 9 entrevistes informants clau
A8. 10 accions complementàries

Activitat1. Revisió bibliogràfica

Anàlisi documental de la Llei 11/2014, memòries, material de difusió i altres tipus de documentació en relació a les iniciatives públiques i privades desenvolupades fins al moment en temàtica LGBTI al Baix Empordà.

Activitat 2. Qüestionari en línia adreçat a persones del col·lectiu LGBTI i a població en general.

Qüestionari en línia realitzat a través de la plataforma *google forms* que es va difondre per correu electrònic i xarxes socials. El qüestionari estava adreçat al conjunt de la ciutadania i no només a persones LGTBI, per presentar la diversitat afectiva, sexual i de gènere com una temàtica que interpel·la al conjunt de la població i no únicament a les persones amb sexualitats i identitats de gènere dissidents.

El qüestionari recull els àmbits marcats com a prioritaris per la Llei 11/2014: l'educació i el lleure, laboral, salut, oci i cultura, esport, espai públic, familiars i relacional, formació i sensibilització, participació i mitjans de comunicació locals i comarcals. Ha estat organitzat en 3 apartats per recollir informació en relació als següents àmbits:

- **Apartat 1:** Identificar la sensibilitat de les persones respecte a la diversitat afectiva, sexual i de gènere i dels drets de les persones LGTBI de la comarca i el posicionament respecte a la necessitat d'impulsar polítiques específiques per a les persones LGTBI i de prevenció de la LGTBIfòbia.
- **Apartat 2:** Identificar desigualtats i necessitats no cobertes de les persones LGTBI de la comarca en relació als següents àmbits: educació, laboral, salut, oci i cultura, esport, espai públic, familiars i relacional, formació i sensibilització, participació i mitjans de comunicació locals i comarcals.
- **Apartat 3:** Recollir propostes d'actuació que es considera que hauria de portar a terme les administracions locals i comarcal.

El formulari ha estat obert des del 23 de desembre del 2019 fins al juny del 2020. S'han rebut un total de 57 respostes. A continuació presentem el perfil de persones que han respost el qüestionari.

En relació a la identitat i l'expressió de gènere

En relació a la identitat de gènere 39 persones s'han identificat com a dona (de les quals 29 afegeixen la categoria cis), 15 com a home (dels quals 5 afegeixen la categoria cis i 1 trans*), 2 com a no binàries i 1 de gènere fluid. Això suposa que el 70% de les persones que han participat s'identifiquen com a dones. De les 57 respostes obtingudes 31 persones han marcat la categoria *cis* (en el cas de les dones la majoria heterossexuals, en el cas dels homes, la majoria gai i bisexual). Aquest fet pot donar a entendre que estan familiaritzades amb la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

En relació a l'orientació sexual

Pel que fa a l'orientació sexual de les 58 persones participants només 29 han donat aquesta dada. 12 persones s'han identificat com a heterossexuals (7 dones i 5 homes), 5 dones lesbianes, 6 homes gais, 6 persones bisexuals (5 dones i 1 home). Malgrat no tenir una argumentació explícita que expliqui perquè la meitat de persones participants no ha fet explícita la seva orientació sexual, si podem afirmar que en els diferents espais de participació realitzats al llarg de la diagnosi, l'orientació sexual ha estat percebuda com un aspecte privat de les persones, que no es pregunta i que no és necessari fer explícit. Aquesta percepció pot dificultar la detecció de necessitats específiques de les persones LGTBI en els diferents àmbits d'intervenció de l'Administració pública, la visibilitat de les persones LGTBI en la comarca i l'articulació política de les possibles desigualtats i violències que es puguin viure.

En relació a l'edat

En relació a l'edat la majoria de persones tenen entre 36 i 45 anys (35%), seguit per la franja d'edat entre 26 i 35 anys (23%), de 18 a 25 anys (19%), de 46 a 59 anys (16%), menys de 18 (5%) i més de 60% (2%). L'opinió de les persones menors de 18 anys s'ha recollit als diferents tallers que Lo Relacional ha fet a instituts de Torroella de Montgrí, La Bisbal d'Empordà i Verges. A La Bisbal d'Empordà i a Verges també ha participat

alumnat de 5è i 6è de primària. Les opinions i necessitats de les persones de més de 60 anys per tant, han quedat pràcticament fora de l'estudi. Aquest biaix era, en certa, forma esperable tenint en compte que el format virtual del qüestionari, però s'ha anant reproduint al llarg de la diagnosi, on les persones grans només han estat mencionades per altres persones, atribuint-les uns discursos més conservadors i tancats pel que fa a les persones LGTBI. Aquest biaix en relació a l'edat es volia revertir en les accions a l'espai públic que estaven contemplades com a espais de participació de la diagnosi, però donat el context i les mesures de prevenció de la pandèmia, no es van poder realitzar.

En relació al nivell d'estudis acabat

Un 74% de les persones que han respost el qüestionari tenen estudis superiors (CFGS, diplomatura, llicenciatura, grau, postgrau, màster, doctorat), un 14 % estudis secundaris postobligatoris (a partir dels 16 anys FP2, batxillerat, CFGM, BUP i COU) i un 12 % estudis obligatoris o fins als 16 anys.

En relació AL MUNICIPI

El 68% de les persones que han participat han nascut, viuen i/o treballen a municipis de més de 6.000 habitants (Castell-Platja d'Aro, la Bisbal d'Empordà, Calonge i Sant Antoni de Calonge, Torroella de Montgrí i Palamós). Seguit d'una participació del 12% de municipis de més de 20.000 habitants (Palafrugell i Sant Feliu de Guíxols). S'ha de tenir en compte que aquestes poblacions al principi de la diagnosi eren considerades com a zones d'influència i que es van incorporar posteriorment al Pla. Hi ha una participació molt semblant entre persones de poblacions de menys de 300 habitants (Fontanilles, Torrent, Garrigoles, Colomers, Vilopriu, Serra de Daró, Ultramort, Ruplà, Regencós, Ullastret i Palau-sator) amb un 9% i entre persones de poblacions entre 1.000 i 2.000 habitants (Ullà, Verges, Corçà, Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Mont-ras i Forallac), que representen un 7%. Les persones que responen entre 300 i 1000 habitants (Foixà, Jafre, Gualta, Parlavà, la Pera, la Tallada d'Empordà, Bellcaire d'Empordà, Albons i Vall-llobrega) i entre 2.000 i 6.000 habitants (Pals, Begur i Santa Cristina d'Aro) representen un 2%.

Segons la participació al qüestionari podria haver una relació entre les persones que han respost, i que per tant tenen una sensibilització sobre la temàtica, i els municipis que segons la diagnosi, realitzen accions públiques en relació a la diversitat afectiva sexual i de gènere. Per preservar l'anonimat de les persones participants, especialment en les poblacions més petites, vam decidir organitzar el municipis en funció d'unes franges àmplies d'habitants. En aquest sentit, les persones que més han participat es troben en la franja de més de 6000 habitants, on hi ha Castell-Platja d'Aro, la Bisbal de l'Empordà i Torroella de Montgrí, que són municipis on es desenvolupen la majoria d'accions en relació a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de la comarca. Novament hem de destacar que Palafrugell i Sant Feliu de Guíxols, poblacions on també es realitzen moltes accions específiques LGTBI es van incorporar al Pla, en l'última fase de procés. En tot cas, aquesta correlació entre persones sensibilitzades i municipis on es desenvolupen accions LGTBI pot ser un indicador de l'impacte de les polítiques LGTBI pel que fa a la visibilitat i la sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Activitat 3. Qüestionari en línia adreçat a personal local i comarcal

Amb l'objectiu de copsar l'opinió del personal de l'Administració pública que serà en part responsable del disseny i de la implementació de les mesures incloses en el Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà, es va dissenyar un qüestionari adreçat tan al personal d'àmbit local com comarcal (com a personal tècnic i/o en representació política).

Es tracta d'un qüestionari en línia realitzat a partir de la plataforma *google forms* que es van enviar per correu electrònic en funció dels contactes del SAI Baix Empordà i es va fer difusió a través de xarxes socials.

El qüestionari contemplava 3 apartats per recollir informació en relació als següents àmbits:

- **Apartat 1:** Identificar la sensibilitat del personal tècnic i polític respecte a la diversitat afectiva, sexual i de gènere i dels drets de les persones LGTBI de la comarca i el posicionament respecte a la necessitat d'impulsar polítiques específiques per a les persones LGTBI i de prevenció de la LGTBIfòbia.
- **Apartat 2:** identificar el coneixement sobre les necessitats i problemàtiques específiques de les persones LGTBI, si ha fet alguna actuació específica en el seu àmbit de treball, si han rebut formació específica, si tenen interès en incorporar la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en el seu àmbit de treball i com es podria portar a terme.
- **Apartat 3:** Recollir propostes d'actuació que es podrien impulsar des del seu àmbit de treball i amb quins altres departaments consideren que haurien de treballar conjuntament per desenvolupar una acció transversal i interseccional.

En relació A LA IDENTIFICACIÓ DE GÈNERE I SEXUALITAT

Han participat 22 persones, de les quals 19 s'identifiquen com a dones (2 bisexuals, 2 heterosexuals, 1 lesbiana i 1 bollera no binària) i 3 homes (2 heterosexuals). La majoria utilitza la categoria cis per identificar-se. Pel que fa a l'edat, pràcticament hi ha la mateixa participació entre la franja d'edat entre 26 i 35 anys (6 persones), entre 36 i 45 anys (7 persones) i entre 46 i 59 anys (8 persones), havent només una persones entre 18 i 25 anys.

En relació A LES ÀREES DE TREBALL

En relació a les àrees de treball cal tenir en compte que cada ajuntament té diferents formes d'organitzar les àrees de treball. Al qüestionari vam proposar 20 àrees, de les quals només han estat marcades Benestar Social (4 persones) Educació (4 persones), Igualtat (4 persones), Joventut (2 persones), Participació (2 persones), Promoció econòmica (1 persona), Urbanisme (1 persona), Altres (1 persona). Hi ha 3 persones que han assenyalat Benestar Social però conjuntament amb Educació, Habitatge, Igualtat i Salut pública. Considerem important ressaltar l'absència de respostes de d'alcaldia i gerència. Aspectes que prenem com a indicadors per emfatitzar el compromís institucional entre les accions a incloure en el Pla comarcal per la igualtat de diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà.

En relació AL MUNICIPIS DE TREBALL

Pel que fa als municipis la quasi totalitat de les persones que han contestat (16 persones) treballen a municipis de més de 6.000 habitants (Castell-Platja d'Aro, la Bisbal d'Empordà, Calonge i Sant Antoni de Calonge, Torroella de Montgrí i Palamós), mentre que altres 2 persones es reparteixen respectivament en municipis entre 300 i 1000 habitants (Foixà, Jafre, Gualta, Parlavà, la Pera, la Tallada d'Empordà, Bellcaire d'Empordà, Albons i Vall-llobrega) i municipis entre 2.000 i 6.000 habitants (Pals, Begur i Santa Cristina d'Aro). Hi ha 4 persones que s'inscriuen en municipis amb més de 20.000 habitants (Palafrugell i Sant Feliu de Guíxols), que recordem que són municipis que en el moment de la diagnosi eren considerats com a zona d'influència.

Si comparem el qüestionari adreçat a la ciutadania i a l'Administració pública veiem que hi ha una correlació percentual entre les poblacions de les persones que han participat. El 68% de la ciutadania que ha contestat el qüestionari i el 73% del personal públic que ha constatat el qüestionari s'adscriuen a poblacions de més de 6.000 habitants (Castell-Platja d'Aro, la Bisbal d'Empordà, Calonge i Sant Antoni de Calonge, Torroella de Montgrí i Palamós). Són les poblacions que durant la diagnosi han estat identificades com a impulsores d'actuacions específiques. Per tant podria haver una correspondència entre ciutadania i personal públic sensibilitzat, que ens pot servir com a hipòtesi i com a orientació a tenir en compte per l'eix de compromís institucional del Pla.

Activitat 4. Taller per al personal de l'Administració pública LOCAL

L'objectiu del taller és generar un espai de participació i de formació on implicar activament al personal tècnic dels diferents ens locals en el procés de reflexió, conceptualització i definició de necessitats i propostes de millora respecte a les necessitats específiques de les persones LGTBI de la comarca, i per fer del Baix Empordà, un territori amable, respectuós, orgullós i promotor de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La convocatòria al taller es va fer de manera oberta i extensiva des del SAI Baix Empordà, però posant especial atenció en les àrees que no havien participat del qüestionari i que havien estat mencionades com a rellevants en les respostes del qüestionari efectuades per la ciutadania. El taller es va realitzar en format virtual respectant les mesures de seguretat socio sanitària de la pandèmia. El format virtual i el context de pandèmia ha dificultat la participació a nivell quantitatiu, però a nivell qualitatiu, la participació de persones que ja executen accions en matèria LGTBI o que estan sensibilitzades, ha obert un espai per a la reflexió, la detecció de necessitats, la identificació i valoració d'accions ja realitzades al territori i començar a recollir propostes d'acció concretes per millorar la vida de les persones LGTBI de la comarca.

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT LOCAL

Data de realització: 9.06.2020

1. Coordinadora Atenció Primària Consell Comarcal Baix Empordà.
2. Tècnica Joventut Consell Comarcal Baix Empordà.
3. Tècnica Dinamització Comunitària i Igualtat Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
4. Responsable Entitat Municipal Descentralitzada L'Estartit
5. Tècnica d'Inclusió Consell Comarcal Baix Empordà.
6. Mossos d'esquadra.
7. Mossos d'esquadra.
8. Tècnic SAI Sant Feliu de Guíxols.
9. Tècnica SAI Espai LGTBI Palafrugell.
10. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.
11. Regidora de Cultura i Convivència de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí.
12. Delegació general en Seguretat ciutadana i Esports de l'Ajuntament La Bisbal d'Empordà.
13. Universitat Girona, Unitat d'Igualtat de Gènere.

A.5 Taller per al personal de l'Administració pública d'àmbit comarcal

L'objectiu del taller és generar un espai de participació i de formació on implicar activament al personal tècnic d'àmbit comarcal, en el procés de reflexió, conceptualització i definició de necessitats i propostes de millora respecte a les necessitats específiques de les persones LGTBI de la comarca, i per fer del Baix Empordà, un territori amable, respectuós, orgullós i promotor de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La convocatòria al taller es va fer de manera oberta i extensiva des del SAI Baix Empordà, però posant especial atenció en les àrees que no havien participat del qüestionari i que havien estat mencionades com a rellevants en les respostes del qüestionari efectuades per la ciutadania. Es va realitzar en format virtual respectant les mesures de seguretat sociosanitària. El format virtual i el context de pandèmia ha dificultat la participació a nivell quantitatiu, però a nivell qualitatiu ha obert un espai per a la reflexió i la detecció de necessitats, especialment en relació a millorar la visibilitat i la comunicació dels serveis i recursos adreçats a les persones LGTBI al Baix Empordà.

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT COMARCAL

Data de realització: 11.06.2020

1. LIC/ Servei Educatiu Baix Empordà.
2. LIC/ Servei Educatiu Baix Empordà.
3. Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç Baix Empordà (CDIAP).
4. Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència Baix Empordà (EAIA).
5. Coordinadora Àrea Atenció a les famílies, Consell Comarcal Baix Empordà.
6. Tècnic del Consell Esportiu Baix Empordà.
7. Tècnica Acollida Consell Comarcal Baix Empordà.
8. Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ)

9. Psicòleg SIFE (Acol·liments familiars Baix Empordà).
10. Tècnica SAI Espai LGTBI Palafrugell.
11. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.

ACTIVITAT 6. Taller per A LA CIUTADANIA

La convocatòria al taller adreçat a la ciutadania es va fer de manera oberta i pública a través de xarxes socials. S'ha realitzat en format virtual respectant les mesures de seguretat sociosanitària derivades de la pandèmia. El format virtual i el context Covid-19, ha dificultat la participació a nivell quantitatiu. Les persones que van participar tenien experiències en primera persona com a membres del col·lectiu LGTBI (de manera individual i/o des de l'activisme), fet que va permetre una recollida d'informació molt rellevant a nivell qualitatiu, pel que fa a la detecció de necessitats, la identificació i valoració d'accions ja realitzades al territori i a propostes d'acció per millorar la vida de les persones LGTBI del Baix Empordà.

GRUP DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Data de realització: 9.06.2020

1. Títol individual.
2. Títol individual
3. Títol individual.
4. Associació LGTBI Empoderats, El Baix Empordà.
5. Títol individual.
6. Associació Lo Relacional, El Baix Empordà.
7. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.

ACTIVITAT 7. Entrevistes EN PROFUNDITAT

Objectiu: Aprofundir i complementar la informació extreta de les enquestes, dels tallers i de la revisió de bibliografia.

S'han realitzat 9 entrevistes a informants clau seleccionats perquè les seves àrees de treball han emergit com a rellevants en el marc de les propostes recollides en el procés de la diagnosi o perquè les seves experiències de vida no han estat tan visibilitzades en el procés. Una de les propostes feia referència a creuar la mirada de la diversitat afectiva, sexual i de gènere i de la diversitat cultural i religiosa. Ha estat difícil poder identificar referents d'entitats o persones a títol individual d'origens i contextos culturals diversos que poguessin aportar aquesta mirada. En aquest sentit volem destacar el

treball que s'està desenvolupant des del Grup de diversitat de l'Institut Montgrí on alumnat i professorat configuren un espai on tenen cabuda les diferents experiències de diferenciació i de desigualtat de l'alumnat (per origen, identitat cultural i religiosa, per raó de sexe, gènere o sexualitat i més recentment per diversitat funcional).

ENTREVISTES INFORMANTS CLAU

1. Directora Àrea Bàsica Serveis Socials Consell Comarcal del Baix Empordà.
2. Coordinadora Àrea Cultura i Joventut Consell Comarcal Baix Empordà.
3. Tècnica d'Inclusió Consell Comarcal Baix Empordà.
4. Tècnica Ocupació Consell Comarcal Baix Empordà.
5. Coordinadora Oficina tècnica Arquitectura i Urbanisme Consell Comarcal Baix Empordà.
6. Tècnica Servei d'Informació i Atenció a les dones SIAD, Baix Empordà.
7. Gerent Centre ocupacional i especial de treball Tramuntana.
8. Membre del Grup de joves Betrans.
9. Professora Institut Montgrí / Referent del Grup de diversitat Torroella de Montgrí

ACTIVITAT 8. ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

En el procés de la diagnosi l'entitat consultora Lo Relacional, ha participat d'altres espais i projectes relacionats amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà. Tot i que no estaven completats en el pla de treball de la diagnosi, també han suposat espais per a la recollida d'informació rellevant que han permès conèixer amb més profunditat la situació de les persones LGTBI de la comarca.

Aquestes accions complementàries són:

- **Taula rodona “Orgull rural”**: organitzada en motiu del dia 28 de juny (Dia Internacional de l'Orgull LGBTI) per la Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Palafrugell i SAI Baix Empordà) i per l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro. Trobada en línia que va comptar amb la participació de l'Associació LGTBI Empoderats, Lo Relacional, una noia trans* a títol individual i Joan Bosch, responsable del SAI LGBTI territorial. El tema de la taula rodona va ser com viuen les persones LGTBI al món rural, i més concretament, al Baix Empordà. Es pot recuperar a: <https://www.youtube.com/watch?v=qKaEVdQjnUk&t=8s>
- **La Revolució del gènere i els afectes**: projecte de Lo Relacional sobre igualtat de gènere i diversitat afectiva, sexual i de gènere en el que han participat diferents instituts de la comarca:
  - Alumnat de 3è ESO de l'Institut Montgrí.
  - Alumnat de 2n ESO de l'Institut Bisbal i l'Escola Cor de Maria de la Bisbal d'Empordà.
  - Alumnat participant del Grup d'Igualtat INS Bisbal.
  - Professorat INS Bisbal.
  - Projecte “Acompanyament a l'estudi” de l'Ajuntament de la Bisbal d'Empordà on participen nois i noies del barri del Convent.
  - Alumnat 6è, 1r i 2n de l'Escola Francesc Cambó i Batlle de Verges.

En aquest enllaç es pot trobar informació de les diferents actuacions: <https://lorelacional.org/revolucioafectes/>

- **Revoluciona el gènere:** projecte de prevenció de violències de gènere de l'Agència Catalana de la Joventut executat per Lo Relacional amb la participació de l'alumnat de 3r ESO de l'Escola Francesc Cambó i Batlle de Verges.
- **Trobada amb La Fleca,** col·lectiu de persones LGTBI de diferents municipis del Gironès i del Baix Empordà. Espai de conversa per creuar la mirada de la diversitat afectiva, sexual i de gènere amb l'entorn rural: limitacions, possibilitats, activisme i relacions amb entorn urbà.

4.3.3 FASE 3 concreció del pla d'acció

L'objectiu d'aquesta tercera fase és elaborar una proposta comarcal integrada i sistemàtica de polítiques i actuacions orientades a l'assoliment de la igualtat de drets i d'oportunitats de les persones LGTBI i fer del Baix Empordà, un territori amable, respectuós, orgullós i promotor de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Per tal de dur a terme aquesta fase s'han realitzat tres sessions de treball amb personal tècnic d'àmbit local i comarcal, una sessió adreçada a la ciutadania, una sessió de treball intern amb les persones referents de la Xarxa SAI Baix Empordà i una altra sessió amb l'associació LGTBI Empoderats Baix Empordà.

Les sessions de treball amb personal tècnic i ciutadania, van tenir una durada de dues hores presencials, però amb limitació d'aforament, en funció de la normativa vigent de la Covid-19.

A continuació s'aporta el llistat de persones que ha participat en cada grup:

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT LOCAL

Data de realització: 15.03.2021

1. Coordinadora Atenció Primària Consell Comarcal Baix Empordà.
2. Tècnica Joventut Consell Comarcal Baix Empordà.
3. Coordinadora Àrea Joventut i Cultura Consell Comarcal Baix Empordà.
4. Coordinador Consell Esportiu Baix Empordà.
5. Tècnica Acollida, Consell Comarcal Baix Empordà
6. Tècnica Servei d'Informació i Atenció a les dones SIAD, Baix Empordà.
7. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.
8. Tèctic Xarxes socials Consell Comarcal Baix Empordà.
9. Tècnica d'Ocupació
10. Tèctic Turisme
11. Responsable Àrea Gerència Consell comarcal.

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT LOCAL

Data de realització: 18.03.2021

1. Tècnica Dinamització comunitària i Igualtat Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
2. Tècnica Dinamització comunitària i Igualtat Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
3. Tècnica Educació Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
4. Tècnica Joventut petits municipis Consell comarcal Baix Empordà.
5. Tècnica Inclusió Consell Comarcal Baix Empordà.
6. Doctora Medicina general Hospital Clínic Costa Brava- Hospital de Palamós.
7. Pedagoga Hospital Clínic Costa Brava- Hospital de Palamós.
8. Coordinadora SIAD Ajuntament Santa Cristina d'Aro.
9. Tèctic SAI Sant Feliu de Guíxols.
10. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT LOCAL

Data de realització: 15.04.2021

1. Tècnica Joventut Consell Comarcal Baix Empordà.
2. Tècnica Joventut petits municipis Consell comarcal Baix Empordà.
3. Tècnica Acollida Consell Comarcal Baix Empordà
4. Tècnic Consell Esportiu Baix Empordà.
5. Tècnica Promoció econòmica – Ocupació Consell Comarcal Baix Empordà.
6. Tècnica Dinamització comunitària i Igualtat Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
7. Tècnica Dinamització comunitària i Igualtat Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
8. Tècnica Educació Ajuntament Castell-Platja d'Aro.
9. Doctora Medicina general Hospital Clínic Costa Brava- Hospital de Palamós.
10. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.

GRUP DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Data de realització: 21.04.2021

1. Títol individual.
2. Títol individual
3. Títol individual.
4. Títol individual.
5. Tècnica Acció social Ajuntament Bisbal d'Empordà.
6. Alumna pràctiques Acció social Ajuntament Bisbal d'Empordà.
7. Associació LGTBI Emporderats, Baix Empordà.
8. Associació LGTBI Emporderats, Baix Empordà.
9. Col·lectiu La Fleca.
10. Col·lectiu feminista Nosaltres La Bisbal d'Empordà.
11. Grup homes Baix Empordà.
12. Grup Diversitat Institut Montgrí.
13. Grup BeTrans
14. Grup Betrans
15. Grup Betrans
16. Associació Lo Relacional, Baix Empordà.
17. Tècnica SAI Sant Feliu de Guíxols.
18. Tècnica SAI Espai LGTBI Palafrugell.
19. Tècnica SAI Consell Comarcal Baix Empordà.

4.4 Estructura del pla

El Pla es divideix en 8 eixos estratègics. El primer eix Compromís institucional s'orienta a promoure un canvi en les pràctiques i en la cultura organitzativa del Consell Comarcal del Baix Empordà, així com dels ens locals que es vulguin adherir al Pla, per tal de garantir la incorporació de la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en el treball intern de l'Administració pública. La resta d'eixos s'adrecen a impulsar polítiques públiques per visibilitzar i reconèixer la diversitat afectiva, sexual i de gènere i combatre les desigualtats i les violències derivades de l'orientació sexual, la identitat i l'expressió de gènere i les diferències en el desenvolupament sexual.

05

Eixos estratègics

Del pla

Aquest apartat s'estructura a partir de 8 eixos estratègics que conformen el Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà. Per a cadascun dels eixos es fa una petita introducció, una diagnosi de la situació de partida, es presenten els objectius establerts en funció de les necessitats detectades, les accions que es portaran a terme i els indicadors que en mesuraran l'assoliment.

EIXOS ESTRATÈGICS

- EIX 1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL
- EIX 2. CULTURA, VISIBILITAT I OCI
- EIX 3. COEDUCACIÓ, LLEURE I COMUNITAT
- EIX 4. VIDES LLIURES DE LGTBIFÒBIES
- EIX 5. ÀMBIT LABORAL
- EIX 6. DRET A LA SALUT
- EIX 7. ÀMBIT ESPORTIU
- EIX 8. DIÀLEG INTERCULTURAL I RELIGIÓS

EIX 1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL

Aquest eix persegueix un canvi en les pràctiques i en la cultura organitzativa de l'Administració pública, en aquest cas, principalment del Consell Comarcal del Baix Empordà i de les Administracions locals de la comarca, per tal de garantir la incorporació de la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en el treball intern de la institució.

Desenvolupar una administració inclusiva, que reculli i doni resposta a les diverses necessitats i interessos de la ciutadania, implica un procés de canvi institucional, de transformació de les pràctiques i de la cultura de la mateixa organització. Per això, aquest primer eix té com a objectiu fomentar i millorar aquesta capacitat interna per a incorporar la diversitat sexual i de gènere, de forma específica i transversal al conjunt de polítiques públiques comarcals i locals.

Per assolir aquest objectiu s'estableixen uns àmbits d'actuació relacionats amb la formació del personal de l'Administració pública (recursos tècnics i polítics), la transversalització de les polítiques per a incloure la diversitat afectiva, sexual i de gènere en els plans, programes i mesures clau, la contracció i els instruments de política laboral, la comunicació inclusiva i el foment de la participació per a incorporar les persones, entitats LGTBI i persones expertes en el disseny i el seguiment de les polítiques LGTBI de la comarca.

Per tant, aquest primer eix és la base per a impulsar, projectar i consolidar el compromís institucional per al desplegament de les polítiques LGBTI a la comarca.

Diagnosi

El Baix Empordà es troba en un moment d'impuls pel que fa a les polítiques LGTBI. La comarca disposa de tres Serveis d'Atenció Integral (SAI), que funcionen amb un pla de treball específic en funció de la seva localització geogràfica, però també de forma transversal i coordinada per a realitzar accions conjuntes que compreguin el conjunt de la comarca a través de la Xarxa SAI Baix Empordà.

Alguns municipis, com Platja d'Aro, Torroella de Montgrí, la Bisbal d'Empordà, Palafrugell o Sant Feliu de Guíxols, també desenvolupem de forma estable programes i accions de prevenció de les violències de gènere (des d'una perspectiva de gènere que inclou tan les violències masclistes vers les dones, com les violències LGTBIfòbiques vers lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersex).

Un altre aspecte favorable en relació al compromís institucional vers les polítiques LGTBI és que la majoria de les persones vinculades a l'Administració pública (tècniques i polítiques) que han participat en la diagnosi manifesten estar a favor de la diversitat afectiva, sexual i de gènere, d'impulsar polítiques públiques específiques per a les persones LGTBI de la comarca i de sensibilització i prevenció de les violències de gènere per al conjunt de la ciutadania.

Malgrat aquest context favorable, i en línia amb els elements identificats a la diagnosi, falten encara passos importants per a consolidar unes polítiques d'igualtat LGBTI que siguin veritablement transversals, integrals i de caràcter estructural al Baix Empordà. Un dels reptes més importants és la incorporació de la perspectiva de gènere i de diversitat afectiva, sexual i de gènere a les polítiques públiques. El personal tècnic i polític de la comarca té graus molt diferents pel que fa a la formació, la sensibilització o el contacte directe amb la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere o amb persones LGBTI (ja sigui en l'àmbit professional i/o personal). Les persones que tenen coneixements teòrics sobre la temàtica, manifesten tenir dificultats o necessitar assessorament específic a l'hora d'implementar la perspectiva en els objectius i accions concretes del seu àmbit de treball.

Un altre repte està relacionat amb la desconexió dels serveis públics específics, dels protocols d'actuació, de la Llei 11/2014 i de les accions que ja s'estan desenvolupant en la comarca. En aquest sentit és important destacar que si bé hi ha espais de coordinació i de treball en xarxa, encara no hi ha consolidada una cultura institucional de treball col·laboratiu entre àrees, departaments i Administracions. Aquest fet que pot suposar un obstacle per a la transversalització de les polítiques d'igualtat LGBTI en el conjunt de les polítiques públiques de la comarca. En relació a les polítiques específiques LGBTI pot suposar una pèrdua de recursos, contraprogramació d'activitats i en definitiva, de possibilitats d'impacte i de transformació ciutadana.

En relació al compromís institucional vers les polítiques LGBTI s'ha de fer explícit que la l'article 10 de la Llei 11/2014 estableix que les administracions públiques de Catalunya han de garantir la formació i la sensibilització adequada del seu personal en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere. També l'article 11, estableix que si les persones que treballen en l'àmbit públic <tenen coneixement d'una situació de risc o tenen sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere, tenen el deure de comunicar-ho als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent>.

Per tant, el personal que treballa en les diferents administracions públiques del Baix Empordà ha de comptar amb la possibilitat de formar-se en perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere i en el funcionament de la LGTBIfòbia des d'una perspectiva de gènere, sobre la situació de les persones LGBTI de la comarca des d'un enfocament interseccional, sobre el recursos i serveis existents i sobre l'aplicació de Llei 11/2014.

Objectius i línies d'actuació

EIX 1 COMPROMÍS INSTITUCIONAL

OBJECTIU

Disposar dels recursos i mecanismes necessaris per comunicar, coordinar i desenvolupar les polítiques LGBTI en l'àmbit comarcal incorporant la transversalitat com a estratègia metodològica.

OE1. Coordinar l'impuls, l'execució, el seguiment i l'avaluació de les polítiques LGTBI d'àmbit comarcal.

OE2. Oferir formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere al personal de l'Administració d'àmbit comarcal i local, així com al personal de les empreses o entitats que realitzen tasques per a les diferents administracions públiques de la comarca.

OE3. Fomentar que la contractació i les concessions del Consell Comarcal del Baix Empordà i dels ens locals adherits al Pla, garanteixin la no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i desenvolupament sexual i promoguin l'ocupació de les persones del col·lectiu LGTBI amb més dificultats.

OE4. Incloure la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere en la comunicació interna i externa del Consell Comarcal del Baix Empordà i dels ens locals adherits al Pla.

OE5. Promoure la participació de persones i entitats LGTBI, així com de persones expertes en la matèria en el disseny, la implementació i l'avaluació de les polítiques per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de la comarca.

Eix1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL

OBJECTIU 1	Coordinar l'impuls, l'execució, el seguiment i l'avaluació de les polítiques LGTBI d'àmbit comarcal.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Creació i consolidació de la comissió tècnica d'àmbit comarcal per coordinar, impulsar i vetllar per l'execució i la transversalització de les polítiques LGTBI d'àmbit comarcal.	<ul style="list-style-type: none"> • Creació de la comissió. • Perfils que disposa la Comissió de coordinació d'àmbit comarcal. • Protocol de funcionament de la comissió. • Nombre de reunions. • Nombre d'accions conjuntes realitzats. • Nombre de programes, mesures i plans clau o d'altres àrees que han incorporat accions LGTBI. 	2021	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal.
A2. Establir la planificació, el seguiment i l'avaluació del Pla comarcal.	<ul style="list-style-type: none"> • Document amb el pla de treball anual. • Eines i registres de seguiment i d'avaluació. • Memòria anual. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal.
A3. Previsió i planificació dels Recursos Econòmics i Humans necessaris per a una òptima implementació del Pla comarcal.	<ul style="list-style-type: none"> • Dotació pressupostària i humana. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal.

<p>A4. Reforçar i fer més visible el SAI com a servei especialitzat i la Xarxa SAI Baix Empordà com a serveis especialitzats a la comarca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de comunicació realitzades. • Derivacions i vincles creats amb la Xarxa de SAI Baix Empordà. • Accions realitzades amb altres àrees i serveis de la comarca. • Nombre d'assessoraments realitzats per incorporar la perspectiva en programes, mesures o plans clau. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal. • Àrea Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
--	---	------------------	--

Eix COMPROMÍS INSTITUCIONAL			
Objectiu 2	<p>Oferir formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere al personal de l'Administració d'àmbit comarcal i local, així com al personal de les empreses o entitats que realitzen tasques per a les administracions públiques de la comarca.</p>		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
<p>A1. Disseny i impuls de formacions sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere. Ha de tenir diferents nivells:</p> <p>a) Formació introductòria sobre perspectiva LGTBI, Llei 11/2014, assetjament i no discriminació per motiu d'orientació sexual, identitat de gènere adreçada a tot el personal de l'Administració pública d'àmbit comarcal i local.</p> <p>b) Formació específica sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere aplicada a les diferents àrees i departaments. Especialment les àrees d'Igualtat i d'Atenció a les persones com Serveis Socials, Ocupació, Turisme, Seguretat, Joventut,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions formatives realitzades tan generals com específiques. • Nombre de persones formades i assistència desagregada per sexes, per àrees de treball i municipis. • Grau de satisfacció de les persones participants en la formació. • Nombre de comunicacions realitzades amb la Generalitat per sol·licitar o derivar formacions específiques. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • RR.HH • Totes les àrees del Consell Comarcal. Especialment d'Igualtat i d'Atenció a les persones com Serveis Socials, Ocupació, Turisme, Seguretat, Joventut, Educació, Cultura, Salut,

<p>Educació, Cultura, Salut, Esports, Comunicació i Acol·lida i migració.</p> <p>c) Formació sobre necessitats i col·lectius específics amb experiències més vulnerables i minoritzades com les persones bisexuals, trans, intersex i no binàries.</p> <p>d) Formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gèneres des d'una òptica interseccional (creuant eixos en funció de les necessitats del territori).</p> <p>e) Instar a l'Àrea LGBTI de la Generalitat de Catalunya a oferir píndoles formatives especialitzades que cobrissin les accions b), c) i d) amb metodologies accessibles per afavorir la participació i l'assoliment dels objectius de la formació.</p>			<p>Esports, Comunicació i Acol·lida i migració.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea LGBTI Generalitat de Catalunya
--	--	--	---

Eix COMPROMÍS INSTITUCIONAL

Objectiu 3	Fomentar que la contractació i les concessions del Consell Comarcal del Baix Empordà i dels ens locals adherits al Pla, garanteixin la no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i desenvolupament sexual i que promoguin l'ocupació de les persones amb més dificultats del col·lectiu LGTBI.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Difusió i formació de la Llei 11/2014 i del protocol del deure d'intervenció entre el personal de l'Administració pública d'àmbit comarcal i dels ens locals adherits al Pla.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre d'accions de comunicació per a la difusió de protocol. • Nombre de cartells distribuïts. • Existència d'una carpeta informativa per tot el personal sobre el deure d'intervenció. • Grau de coneixement del protocol. • Nombre de casos atesos. • Nivell de satisfacció de les persones que s'han trobat en situacions d'assetjament en els casos en els que el protocol s'ha activat. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • RRHH del CCBE i de les Administracions locals adherides al Pla.
A2. Difusió i formació del protocol per la prevenció de l'assetjament sexual per raó de sexe, orientació sexual i identitat de gènere.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre d'accions de comunicació per a la difusió de protocol. • Carpeta informativa per tot el personal sobre el protocol. • Grau de coneixement del protocol. • Nombre de casos atesos. • Nivell de satisfacció de les persones que s'han trobat en situacions d'assetjament en els casos en els que el protocol s'ha activat. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • RRHH del CCBE i de les Administracions locals adherides al Pla.

<p>A3. Formació específica a les àrees i departaments que desenvolupen tasques de promoció de l'ocupació, selecció i contractació del personal i dels serveis jurídics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre de persones participants desagregades per sexe i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • RRHH del CCBE i de les Administracions locals adherides al Pla.
<p>A4. Incorporació de clàusules anti-discriminatòries per orientació, identitat i/o expressió de gènere en les clàusules de contractació comarcal als criteris i condicions d'execució de la guia de contractació socialment responsable.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de plec de contractació que incorporen aquestes clàusules. • Nombre d'empreses/entitats contractades sota clàusules d'igualtat. 	<p>2023-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • RRHH del CCBE i de les Administracions locals Adherides al Pla.
<p>A5. Fomentar la contractació de persones LGTBI, especialment del col·lectiu trans i no binari, mitjançant plans d'ocupació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Incorporació de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en els criteris de puntuació de les valoracions. • Nombre de plans d'ocupació en els quals s'han incorporat persones LGTBI, especialment trans i no binàries. • Nombre de persones LGTBI, especialment trans i no binàries en plans d'ocupació i en empreses que presten serveis al Consell Comarcal del Baix Empordà i als ens locals adherits al Pla. 	<p>2023-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • RRHH del CCBE i de les Administracions locals Adherides al Pla.

Eix COMPROMÍS INSTITUCIONAL

Objectiu 4	Incloure la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere en la comunicació interna i externa del Consell Comarcal del Baix Empordà i dels ens locals adherits al Pla.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Vetllar per la formació específica del personal responsable de la comunicació interna i externa del Consell Comarcal del Baix Empordà i de les ens locals adherits al Pla.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre de persones que han participat de la formació desagregades per sexe i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
A2. Visibilitzar les qüestions referents al col·lectiu LGTBI des de criteris de diversitat, afavorint la representació de les experiències més minoritzades i invisibilitzades del col·lectiu, així com el foment del respecte envers la diversitat afectiva, sexual i de gènere en els mitjans de comunicació públics (web, xarxes socials, ràdio, TV...)	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de productes comunicatius amb llenguatge inclusiu. • Nombre de continguts de comunicació amb matèria LGTBI. • Nombre de continguts amb representació i experiències del col·lectiu LGTBI més minoritzades. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
A3. Visibilitzar el compromís institucional i l'adhesió a les campanyes realitzades per commemorar les principals dates dels drets de les persones LGTBI.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de comunicació i de manifestació institucional explícita d'adhesió a les campanyes realitzades per les diferents administracions locals i comarcal. • Nombre de dates commemoratives visibilitzades. • Nombre d'activitats realitzades. • Tipologia d'actes realitzats. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal.

			<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Gerència i Alcadies.
A4. Disseny d'una guia d'ús inclusiu del llenguatge i formació al personal municipal i comarcal.	<ul style="list-style-type: none"> • Existència de la guia. • Nombre de formacions realitzades. • Nombre de persones participants desagregades per sexe, àrea de treball i municipi. 	2021-2022	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consorci de Normalització Lingüística • Àrea de Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
A5. Revisió i adequació de documents per garantir un ús del llenguatge inclusiu que reconegui i doni visibilitat a la diversitat d'identitats de gènere (home cis, dona cis o no binari), tipologies de relacions sexoafectives, de famílies i d'opcions sexuals.	<ul style="list-style-type: none"> • Número de modificacions introduïdes. • Número i percentatge de documents que recullen la casella no binària. • Tipologia de documents que recullen la casella no binària. • Aprovació de la instrucció de canvi de formularis (d'acord amb la instrucció 1/2019). 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal • Àrea d'Administració/Serveis jurídics. • RRHH del CCBE i Administracions locals adherides al Pla.

<p>A6. Elaboració de diferents espais i recursos de comunicació en matèria LGTBI d'àmbit comarcal. Es contempla especialment la creació d'un espai web compartit per la Xarxa SAI Baix Empordà on compartir recursos, difondre les accions que es realitzin a la comarca, difusió de materials... Aquest espai s'enllaçarà al web del Consell Comarcal Baix Empordà i de les Administracions locals adherides al Pla. I la promoció d'un hashtag compartit a la comarca que permeti la difusió, la visibilitat i l'intercanvi d'experiències i projectes en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere entre les entitats, els municipis i entre àrees de treball de l'Administració pública.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Existència de l'espai web compartit Xarxa SAI Baix Empordà. • Existència del hashtag compartit a la comarca. • Nombre de publicacions i d'interaccions produïdes al web compartit i amb el hashtag • Nombre de publicacions i d'interaccions produïdes. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal • Comissió comunitària.
---	--	------------------	---

Eix COMPROMÍS INSTITUCIONAL

Objectiu 5 Promoure la participació de les persones i entitats LGTBI així com de persones expertes en el disseny, la implementació i l'avaluació de les polítiques per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de la comarca.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Impulsar la comissió comunitària, amb la participació de persones i entitats LGTBI i persones expertes, per impulsar accions conjuntes des de la coresponsabilitat i la governança compartida.	<ul style="list-style-type: none"> • Creació de la comissió • Nombre de persones i entitat participants desagregades per sexe, edat, cultura i municipi. • Nombre de reunions realitzades. • Nombre d'accions impulsades. • Nombre d'accions avaluades. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica comarcal • Entitats LGTBI de la comarca, persones expertes i a títol individual
A2. Impulsar l'associacionisme i la realització de projectes propis per part de les entitats del territori.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entitats i grups que s'han creat o acompanyat • Nombre i tipologia d'accions de les entitats a les que s'ha donat suport i/o acompanyament. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Comissió tècnica i comissió. • Comissió comunitària.
A3. Donar continuïtat i suport al grup de joves Betrants que compta amb l'acompanyament de la Xarxa SAI Baix Empordà, afavorint la seva participació en la Comissió Comunitària.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de joves trans participants. • Nombre de reunions realitzades. • Nombre d'accions impulsades. • Nombre de reunions i d'accions realitzades conjuntament amb la Comissió Comunitària. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Grup joves Betrants. • Comissió comunitària.

EIX 2 CULTURA, VISIBILITAT I OCI

Aquest eix s'articula a partir de 3 elements, que han emergit de manera conjunta durant la diagnosi. El primer és la cultura, que pot ser un element de transformació social en favor de la igualtat, la llibertat i la no discriminació, o al contrari, pot reforçar i incrementar la invisibilitat, els estereotips i prejudicis envers les persones amb identitats, expressions de gènere i sexualitats no normatives. El segon element és la visibilitat, especialment rellevant a l'espai públic, ja que tant a nivell urbanístic, com simbòlic i de relacions veïnals, és un espai pensat des de i per a unes formes de vida cisheteropatriarcal. El tercer element fa referència als espais d'oci, vinculats a la cultura i a la visibilitat, perquè són espais on es concentra la vida cultural i relacional de les persones de la comarca, i on també la (in)visibilitat condiciona les oportunitats de gaudir en llibertat i en igualtat de condicions i d'oportunitats dels espais i de l'oferta d'oci i cultura de la comarca.

Diagnosi

L'àmbit de la cultura és un dels que ha emergit amb més força juntament amb l'educació, per part de la ciutadania. Es considera que El Baix Empordà és un territori amb molta oferta cultural però poca d'aquesta oferta inclou la diversitat afectiva, sexual i de gènere. Es concep la cultura com un mitjà d'expressió artística, però també com un mitjà de transformació social, un dret fonamental de les persones i un espai de socialització. Des d'aquesta perspectiva, l'impuls d'unes polítiques culturals feministes i amb perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere, obre vies de visibilitat i de construcció de referents LGTBI, ja siguin mitjançant artistes LGTBI o des de la representació. El contingut cultural també emergeix com una forma amable d'informar, sensibilitzar i prevenir les violències masclistes i LGTBIfòbiques, i per visibilitzar les experiències del col·lectiu més minoritzades (lesbianes, bisexuals, persones trans*, no binàries, gent gran, racialitzada o amb capacitats funcionals no normatives).

Els equipaments culturals amb programació específica LGTBI també possibiliten espais de trobada on generar comunitat des dels afectes i els interessos compartits. Es veuen com una possibilitat per generar espais de trobada i de socialització per les persones LGTBI de la comarca (i aliades). La programació cultural no es veu únicament com un espai de consum, sinó que també es plategen iniciatives de creació cultural comunitària, pensades, dissenyades, executades i avaluades amb la ciutadania i els col·lectius LGTBI de la comarca i l'entorn més immediat. Aquesta programació cultural comunitària també suposa una oportunitat per posar en relació a la ciutadania LGTBI (o aliades) i l'Administració pública, afavorint un major coneixement per part de l'Administració de les necessitats de les persones LGTBI de la comarca, així com un avenç en l'impuls i la corresponsabilitat de les polítiques públiques LGTBI al territori.

La majoria de persones que han participat en la diagnosi comparteixen l'opinió de que malgrat hi ha més informació i reconeixement respecte a la diversitat afectiva, sexual i de gènere, aquesta no es tradueix directament en més **visibilitat pública de les persones LGTBI de la comarca**.

Uns dels factors que s'utilitzen per explicar la manca de visibilitat està associat al fet de viure en un context rural. Es considera que al tractar-se de pobles petits les persones LGTBI estan sotmeses a més control i judici social. Un primer nivell de control és pressuposar una vivència de la identitat, del cos, del gènere i del desig des dels paràmetres de la cisheteronormativitat. Els mandats de gènere operen inferioritzant,

menyspreant i invisibilitzant totes aquelles experiències que surten, qüestionen o transgredeixen la seva norma.

L'espai públic és especialment significatiu per a la visibilització, la socialització i la construcció de referències col·lectives. El desconeixement de qui ha hagit altres persones LGTBI al poble, la manca de referents de proximitat, d'organitzacions, bars o espais de trobada són factors que han estat identificat com a causa d'exili a la gran ciutat (sexili). La manca de referents i d'espais de trobada afecta en major mesura a les persones joves, que si tenen la possibilitat (per estudis i/o economia) marxen o manifesten el desig de marxar a ciutats més grans com Barcelona (o en menor mesura Girona). Necessiten conèixer altres persones del col·lectiu, viure experiències, participar d'espais d'oci, cultura, formació i d'activisme.

En aquest sentit, la manca d'espais d'oci i cultura, on trobar-se, relacionar-se i aprendre, és una necessitat molt compartida per les persones que han participat en la diagnosi. No hi ha consens en quina seria la millor estratègia per impulsar aquests espais d'oci. Hi ha persones que necessiten espais exclusius per a persones LGTBI, altres que es visibilitzi que qualsevol bar, restaurant, equipament es posiciona en contra dels comentaris, comportaments i actituds masclistes i LGTBIfòbiques i d'altres que qüestionen un model de turisme, d'oci i cultura adreçat exclusivament a persones LGTBI si no és un model econòmic pensat des de la sostenibilitat (mediambiental, economia social i solidària, feminista...) que tinguin en compte tots els criteris de diversitat i no suposi desigualtats i exclusions per les persones LGTBI de la comarca amb menys recursos econòmics o amb vivències del cos, del gènere i la sexualitat menys normatives (com ha passat en altres iniciatives desenvolupades Barcelona o Sitges).

Objectius i línies d'actuació

EIX 2 CULTURA, VISIBILITAT I OCI

OBJECTIU

Promoure el reconeixement i la visibilitat del col·lectiu LGTBI mitjançant una programació cultural, campanyes de visibilitat a l'espai públic i la promoció d'espais d'oci i de trobada.

OBJECTIU 1. Potenciar l'oferta cultural sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a la comarca.

OBJECTIU 2. Promoure esdeveniments i campanyes de reconeixement i visibilitat del col·lectiu LGTBI a l'espai públic, des de criteris de diversitat.

OBJECTIU 3. Promoure espais d'oci, de trobada i d'intercanvi en els espais d'oci existents a la comarca i afavorir la creació de nous espais LGTBI o LGTBI-friendly.

Eix 2. CULTURA, VISIBILITAT I OCI

OBJECTIU 1	Potenciar l'oferta cultural sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a la comarca.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Reforçar la programació de la xarxa de centres cívics, biblioteques i equipaments culturals que ja estan programant en matèria LGTBI.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i tipus d'activitats programades desagregades per municipi i tipologia d'equipament. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut, Comunitària i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal • Comissió comunitària
A2. Disseny d'una programació cultural als centres culturals, cívics, biblioteques municipals i espai públic, que inclogui la diversitat afectiva, sexual i de gènere de manera estable.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i tipus d'activitats programades desagregades per municipi i tipologia d'equipament. • Nombre de persones participants. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'Educació, Igualtat, Infància, Joventut i Cultura, Comunitària, CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal • Comissió comunitària.

<p>A3. Sensibilitzar els equipaments i festivals culturals programats a la comarca per facilitar la incorporació de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en la seva programació cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de contactes realitzats. • Nombre d'assessoraments realitzats. • Nombre i tipologia de canvis incorporats en la programació cultural existent. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut, Comunitària i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal.
<p>A4. Suport a les iniciatives d'organitzacions que promoguin la presència i la visibilitat de persones i temàtica LGTBI en l'àmbit cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i tipus d'activitats acompanyades i/o programades desagregades per municipi i tipologia d'equipament. • Nombre de persones participants. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut, Comunitària i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
<p>A5. Impuls de processos de creació cultural comunitària per afavorir la presència, la participació i la visibilitat de persones LGTBI (i aliades), així per a la prevenció de les violències masclistes i LGTBIfòbiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i tipus d'activitats programades desagregades per municipi i tipologia d'equipament. • Nombre de persones participants. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut, Acollida, Comunitària i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.

Eix 2. CULTURA, VISIBILITAT I OCI

OBJECTIU 2	Promoure esdeveniments i campanyes de reconeixement i visibilitat del col·lectiu LGBTI a l'espai públic des de criteris de diversitat.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Reforçar i ampliar la realització d'actes institucionals en les dates significatives del col·lectiu LGTBI a l'espai públic i des de criteris de diversitat.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'actes realitzats desagregats per tipologia d'actes, municipi i àrees implicades. • Nombre de representacions i de propostes que inclouen criteris de diversitat. • Nombre d'àrees i serveis implicats. • Nombre d'entitats implicades. • Nombre de persones participants. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut i Cultura, Comunicació CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
A2. Realitzar campanyes a l'espai públic per visibilitzar referents LGTBI des de criteris de diversitat (persones, col·lectius, disciplines, àmbits de treball...), incloent les experiències més invisibilitzades i minoritzades del col·lectiu LGBTI.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de campanyes realitzades. • Nombre de materials produïts. • Nombre de referents, representacions i discursos que inclouen criteris de diversitat. • Nombre de peticions de materials per municipi. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut i Cultura, Esport, Comunicació i Turisme CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
A3. Campanya per eliminar la iconografia sexista, heterocentrada i binària de l'espai públic: senyals, mobiliari, representació, lavabos...	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de campanyes realitzades. • Nombre de materials produïts. • Nombre de canvis realitzats. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI

	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entitats, equipaments i departaments implicats en la campanya. 		<p>Palafrugell i SAI Baix Empordà).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea Igualtat, Joventut i Cultura, Esport, Acollida, Turisme i Urbanisme, Parcs i Jardins CCBE i administracions locals. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
--	---	--	---

Eix 2. CULTURA, VISIBILITAT I OCI

OBJECTIU 3	Promoure espais d'oci, de trobada i d'intercanvi en els espais d'oci existents a la comarca i afavorir la creació de nous espais LGTBI o LGTBI-friendly.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Suport a les iniciatives de les organitzacions i grups del territori per a la creació d'esdeveniments d'oci, trobada i d'intercanvi entre persones i col·lectius LGTBI (i aliats) utilitzant els espais d'oci i l'espai públic existent a la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'acompanyaments a les entitats, organitzacions i grups LGTBI (i aliats) realitzats. • Nombre d'acompanyaments i mediacions amb establiments d'oci. • Nombre d'iniciatives realitzades. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut i Cultura, Turisme, Comerç, Esport, Comunicació, CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
A2. Promoció i acompanyament econòmic i empresarial per a l'obertura d'espais d'oci i culturals LGTBI o LGTBI-friendly.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'assessoraments i acompanyaments realitzats. • Nombre d'establiments i/o d'iniciatives desenvolupades. 	2023-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut i Cultura, Turisme, Comerç i Promoció Econòmica, CCBE i administracions locals.

EIX 3. VIDES LLIURES DE LGTBIFOBIES

L'Administració pública ha de garantir la protecció dels drets de les persones amb dissidències sexogenèriques. Això suposa fer polítiques públiques que incorporin la prevenció i l'erradicació de totes les formes i manifestacions de la LGTBIfòbia. L'abordatge de la LGTBIfòbia suposa una sèrie de reptes. El primer repte és l'existència de comportaments i violències tan normalitzades que passen desapercebudes. Un altre repte fa referència a la manca de denúncies. Moltes de les persones que pateixen agressions i violències LGTBIfòbiques no denuncien aquests fets. Intervenien diferents factors com la manca de suport familiar i de l'entorn, la por a l'estigmatització, per l'elevada freqüència en que es donen, per la complexitat del procediment de denúncia o la manca de confiança en els cossos policials, entre d'altres factors. Aquest context dificulta la visibilització i la identificació de les violències, així com tenir dades estadístiques objectives que orientin l'abordatge i la intervenció.

Diagnosi

La majoria de les persones que han participat de la diagnosi considera que El Baix Empordà no és un territori hostil per a les persones LGTBI, ja que no es donen (o no es coneixen) agressions i actes de violència greus. El que sí hem constatat és l'existència de condicions i actituds LGTBIfòbiques de baixa intensitat, que estan molt normalitzades i invisibilitzades. Per exemple no s'identifica com a LGTBIfòbia haver d'amagar l'orientació sexual i/o l'expressió de gènere o decidir no sortir de nit per evitar sentir que no ets benvingut/da. Les formes de LGTBIfòbia més comunes són mirades, comentaris i acudits (molt sovint a l'espai públic, però també als centres educatius i esportius), la falta d'acceptació familiar, la incomoditat i incomprensió en consultes mèdiques o la presumpció de cisheterosexualitat, fet que comporta actituds d'homofòbia liberal, també interioritzada.

Sembla haver-hi una correlació entre la visibilitat i les violències LGTBIfòbiques. Les persones que han identificat haver experimentat/presenciat agressions més directes i greus (des d'agressions verbals com insults, burles, agressions físiques i aïllament social), són persones que han mostrat afecte en públic per persones del mateix sexe, persones amb expressions de gènere no binàries o persones trans* sense *passing*. Els nois i homes gais són també són els que més han manifestat haver viscut agressions a l'espai públic, ho interpreten també en relació a que són més visibles que per exemple, les noies lesbianes o les persones bisexuals.

Per identificar, prevenir i intervenir situacions de discriminacions i violències LGTBIfòbiques l'Administració pública ha de disposar d'uns mecanismes i protocols que permetin denunciar aquests tipus de comportaments, alhora que ha d'informar i sensibilitzar al conjunt de la ciutadania en valors de respecte i igualtat envers la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

En aquest sentit, aquest eix d'intervenció recull un seguit d'accions que busquen disposar de procediments, serveis i protocols d'atenció, denúncia i acompanyament en situacions de LGTBIfòbia a les persones amb identitats i expressions de gènere i sexualitats no normatives. Però també una sèrie d'accions adreçades al conjunt de la ciutadania, per fer visible les diferents realitats que viuen les persones LGBTI i les discriminacions que encara pateixen, com a instrument de sensibilització i de prevenció.

Objectius i línies d'actuació

EIX VIDES LLIURE DE LGTBIFÒBIES

OBJECTIU

Promoure accions de sensibilització i prevenció de la LGTBIfòbia perquè als espais públics dels municipis de la comarca les persones LGBTI puguin expressar la seva diversitat afectiva, sexual i de gènere amb llibertat, igualtat i seguretat.

OBJECTIU 1. Incrementar les accions de sensibilització i prevenció de la LGTBIfòbia adreçades al conjunt de la ciutadania, per afavorir una concepció del cos, el gènere i la sexualitat des de paràmetres de diversitat i des d'un enfocament de drets.

OBJECTIU 2. Millorar la protecció dels drets i el suport a les persones víctimes de la discriminació i la violència LGTBIfòbica.

Eix 3. Vides lliure de lgtbifòbies

OBJECTIU 1	Incrementar les accions de sensibilització i prevenció de la LGTBIfòbia adreçades al conjunt de la ciutadania, per afavorir una concepció del cos, el gènere i la sexualitat des de paràmetres de diversitat i des d'un enfocament de drets.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Donar continuïtat i reforçar les accions de sensibilització i prevenció de les violències LGTBIfòbiques, especialment coincidint amb el 17 de maig, Dia internacional contra la LGTBIfòbia, el 19 de febrer Dia contra l'homofòbia en el futbol...	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de campanyes impulsades. • Nombre i tipus d'activitats programades desagregades per municipi. • Nombre d'accions de comunicació realitzades. • Nombre d'àrees i departaments implicats. • Nombre de productes de sensibilització realitzats. • Nombre de persones participants en les diferents accions de la campanya. • Entitats adherides a la campanya. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'Educació, Igualtat, Infància, Joventut i Cultura, Esport, Comunitària, Comunicació i Turisme CCBE i administracions locals. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària. • Entitats socials de la comarca.
A2. Reforçar i dissenyar noves campanyes de prevenció de violències LGTBIfòbiques i a favor de la llibertat sexual, d'identitat i d'expressió de gènere, fent especial incidència als espais d'oci nocturn, les festes majors, comerços i restauració, la temporada d'estiu a la platja i els espais i clubs esportius.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de campanyes impulsades. • Nombre i tipus d'activitats programades desagregades per municipi. • Nombre d'accions de comunicació realitzades. • Nombre de productes de sensibilització realitzats. • Nombre d'àrees, serveis, equipaments implicats. • Nombre d'entitats, clubs, establiments i comissions de festes implicades. • Nombre de persones participants en les accions. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'Educació, Igualtat, Infància, Joventut i Cultura, Esport, Comunitària, Comunicació,

			<p>Turisme, Comerç CCBE i administracions locals.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària. • Entitats socials, esportives i comissions de festes.
--	--	--	---

Eix 3. Vides lliure de lgtbifòbies

OBJECTIU 2	Millorar la protecció dels drets i el suport a les persones víctimes de la discriminació i la violència LGTBIfòbica.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
<p>A1. Protocol d'atenció a persones que hagin patit discriminació i violències LGTBIfòbiques.</p> <p>Instrument per a tractar íntegra i adequadament les víctimes d'agressions per raó d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere. Ha de permetre reforçar els mecanismes de denúncia i acompanyament, així com agilitzar la resposta de l'Administració davant situacions de discriminació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de presentacions del protocol. • Nombre de persones participats desagregades per sexe, municipi i àrea. • Percentatge de professionals dels serveis d'Atenció a les persones formats sobre el Protocol i sobre discriminacions i violències LGTBIfòbiques. • Percentatge del personal de seguretat (polícies locals) formats sobre el Protocol i sobre discriminacions i violències LGTBIfòbiques. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrees d'atenció a les persones, seguretat i comunicació CCBE i administracions locals. • Comissió comarcal. • Cos de Mossos d'esquadra.

<p>A2. Protocols d'actuació per unes festes lliures de violències masclistes i LGTBIfòbiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Existència del protocol. • Nombre municipis que participen en l'elaboració del protocol i es sumen a la campanya. • Nombre d'àrees, serveis i entitats implicats. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Igualtat, Joventut i Cultura, Turisme i Comerç, Comunicació, CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària. • Cos de Mossos d'esquadra.
<p>A3. Reforçar i fer més visible els SAI de la comarca, com a serveis especialitzats en discriminacions i violències LGTBIfòbiques, fent especial èmfasi en les situacions més invisibilitzades o vulnerables (gent gran, intersex, trans*, no binàries, lesbianes i bisexuals).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Memòria anual del SAI • Nombre de persones ateses anualment i tipologia de casos. • Nombre i tipologia d'incidències recollides o tramitades. • Nombre d'accions de comunicació i sensibilització realitzades. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de Comunicació i CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària. • Cos de Mossos d'esquadra.

EIX 4. COEDUCACIÓ, LLEURE I COMUNITAT

L'educació, tan formal com no formal, constitueix un dels marcs d'aprenentatge més rellevants d'infants, adolescents i joves. Els centres educatius són els espais de socialització prioritaris des d'edats primerenques fins, almenys els 16 anys. A banda de les escoles i instituts, els espais d'educació no formal, com ara els esplais o les activitats extraescolars, també són espais d'aprenentatge i socialització molt significatius per als infants, adolescents i joves, que contribueixen al seu desenvolupament físic i emocional a través de l'educació en valors. En aquest sentit, les opinions, actituds i pràctiques que es donen a l'entorn educatiu vers la igualtat i la diversitat afectiva, sexual i de gènere poden contribuir a promoure un desenvolupament personal i comunitari basat en l'autoestima, la lliure expressió, l'empatia i el respecte per les diferències o al contrari, reforçar estereotips masclistes i LGTBIfòbics i augmentar les desigualtats, discriminacions i violències vers les nenes/noies/dones, les persones amb identitats, expressions de gènere i sexualitats no normatives.

És per això que cal implementar un model coeducatiu que promogui la igualtat real entre homes i dones, però també entre persones heterosexuales i persones amb sexualitats no normatives, entre persones cis i persones trans, entre persones amb expressions de gènere que encaixen en el model binari i persones amb expressions de gènere no normatives, fluïdes o no binàries.

Es tracta d'avançar en un model coeducatiu que elimini qualsevol forma de desigualtat, discriminació i/o violència per raó de sexe, gènere o sexualitat (també per cultura, religió, capacitats...). Per assolir aquest objectiu cal una intervenció del conjunt de la comunitat educativa (alumnat, professorat, famílies, recursos i entitats socioeducatives, feministes i LGTBI). També des d'una mirada comunitària i des d'un concepte expandit d'educació, les escoles de persones adultes, els centres cívics o les biblioteques són espais i recursos que poden sumar-se i contribuir en la erradicació de les violències masclistes i LGTBIfòbiques, en la promoció de la igualtat i de respecte per la diversitat afectiva, sexual i de gènere, en la promoció dels drets de les persones LGTBI i del conjunt de la ciutadania.

Diagnosi

L'educació ha emergit com una línia prioritària i compartida per la majoria de la ciutadania que ha participat en la diagnosi. És un dels àmbits més desenvolupats en relació a les polítiques LGTBI de la comarca. De fet, de la diagnosi es desprèn una valoració positiva del treball coordinat que es realitza entre àrees com Igualtat, Educació, Joventut, Cultura i Esport, que es materialitza en tallers i accions formatives, principalment als instituts, però també de caire comunitari.

Al mateix temps, la diagnosi també ha posat de relleu la necessitat de millorar la intervenció que es porta a terme als centres educatius. Es destaca que els centres educatius incorporen amb més freqüència accions orientades a sensibilitzar i transmetre informació en temàtiques com la sexualitat i el gènere. Però es considera que són accions puntuals, no sistematitzades, que depenen de la voluntat i la sensibilització del professorat, que no arriben a trencar o qüestionar el model cisheterocentrat i patriarcal

del conjunt de la comunitat educativa, i que poden estar generant uns efectes no desitjats.

En relació a la prevenció de les violències masclistes i LGTBIfòbiques la majoria de les actuacions s'adrecen a l'alumnat de secundària. Es considera cabdal una intervenció que contempli totes les etapes i cicles vitals de l'alumnat, començant per educació infantil, on les persones des de la infància puguin aprendre i expressar-se en llibertat, sense la mediació dels estereotips de gènere i amb una comunitat educativa que doni suport a l'alumnat amb comportaments de gènere i composicions familiars no normatives. En relació al cicle vital, també es veu important incidir en els espais educatius adreçats a persones adultes i gent gran, per informar i sensibilitzar, sense estereotips i estigmatitzacions, sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La majoria de les accions de prevenció de la LGTBIfòbia són desenvolupades per personal extern als centres educatius. Aquestes persones poden tenir perspectives i formes d'abordar la diversitat afectiva, sexual i de gènere diferents, però fins i tot contradictòries. Algunes d'aquestes perspectives es basen en la prevenció d'embarassos, de malalties de transmissió sexual o de les relacions abusives des d'una òptica adultocèntrica, etnocèntrica i heterocentrada, que exclou a una part important de l'alumnat. Per poder contrarestar aquests efectes, es proposa que el professorat inclogui en el currículum escolar la diversitat afectiva, sexual i de gènere. Segons es desprèn de la diagnosi, en general als centres educatius de la comarca, fora de les accions puntuals de tallers o de celebracions de dies internacionals, hi ha una manca de visibilitat de persones LGTBI, de models familiars no heteronormatius, de referents que trenquin amb els rols de gènere tradicionals i una manca d'educació emocional i afectivosexual des de paràmetres de diversitat.

En relació a la detecció i l'abordatge de violències LGTBIfòbiques en l'entorn educatiu, de la diagnosi es desprèn una manca de reconeixement de les desigualtats i violències quotidianes que pateixen les persones amb identitats, expressions i sexualitats no normatives. Hi ha violències molt normalitzades com els insults, els acudits o comentaris masclistes i LGTBIfòbics que dificulten la identificació d'altres manifestacions de la LGTBIfòbia com l'aïllament social. Hi ha una correlació entre visibilitat i violències, sent els nois gais (o que són llegits com a gais) i les persones trans (quan han fet explícit la seva identitat de gènere sentida) les persones que més agressions, assetjaments i violències reben.

En general, hi ha una percepció compartida respecte a la necessitat de sistematitzar i millorar els protocols d'intervenció en l'abordatge d'aquest tipus de violències. Algunes persones manifesten que per part del professorat hi ha una tendència a la no intervenció, a minimitzar el malestar o a treure-li importància. D'avant d'aquesta resposta, generalment l'alumnat que pateix l'assetjament no explica el que li està passant fins que la situació és molt greu. També hi ha veus que identifiquen intervencions positives per part del professorat, però senyalen que no hi ha un procediment d'actuació clar a seguir i que hi ha gran desconeixement respecte al protocol oficial establert.

Respecte a les famílies, hi ha una percepció bastant compartida de que, en general, tenen poca informació sobre la sexualitat i el gènere, i menys des d'una perspectiva feminista i de diversitat afectiva, sexual i de gènere. Es considera que les famílies tenen encara molts prejudicis i tabús, que hi ha una presumpció d'heterosexualitat i una manca de coneixement del ventall de possibles formes de viure el cos, el gènere o les relacions sexo-afectives. També influeix que, al viure en un entorn rural, es preocupen pel què diran, tenen por a ser assenyalats, senten vergonya, ho viuen com un atac a la família o tenen por del rebuig social cap als seus fills/es o de que tinguin problemes en trobar

feina, parella... Aquesta manca d'informació i de sensibilització té diferents conseqüències, com que les persones joves no expliquin a casa aspectes importants pel seu desenvolupament i creixement personal (amb dificultats d'autoestima, sentiments de culpa...), si estan vivint situacions d'assetjament i/o violències, que les resistències familiars dificultin la realització de tallers i d'intervencions als centres educatius. També en alguns contextos són les associacions de famílies les que estan impulsant projectes i formacions sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere als centres educatius.

En tot cas, per poder identificar totes les manifestacions de la LGTBIfòbia i activar mecanismes de prevenció i d'intervenció, es considera prioritari proporcionar al professorat, al conjunt dels recursos socioeducatius, a l'alumnat i a les famílies (en tot el cicle vital) de coneixements bàsics sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere, i d'eines concretes per a la detecció i l'actuació en situacions de discriminació i assetjament. Són elements clau per a que infants, adolescents i joves, també les persones més grans i les famílies, puguin viure i expressar, amb llibertat i sense por al rebuig, la seva identitat i expressió de gènere, el seu cos, la seva sexualitat i la seva orientació sexual.

L'eix Coeducació, lleure i comunitat es proposa, per una banda, reforçar la coeducació com un eix transversal de les polítiques educatives de la comarca. Per altra banda, es tracta d'ampliar la coeducació a tota la comunitat educativa, tenint en compte les diferents etapes del cicle vital, els diferents agents que intervenen en la comunitat educativa (alumnat de totes les edats, famílies, professorat, equips d'educadors/es i monitoratge, personal administratiu, de neteja i manteniment), diferents espais educatius formals i no formals, l'educació en el lleure, l'educació per a persones adultes i des d'una perspectiva comunitària que inclogui també les entitats i la ciutadania.

L'objectiu és afavorir una educació feminista expandida, que promogui la transmissió de valors lliures d'estereotips sexistes i LGTBIfòbics, afavoreixi relacions veïnals i sexoafectives, lliures i en igualtat de condicions, així com l'eliminació de qualsevol discriminació per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere i/o desenvolupament sexual.

Objectius i línies d'actuació

EIX 2 COEDUCACIÓ, LLEURE I COMUNITAT

OBJECTIU

Avançar cap a un model de coeducació la transmissió de valors lliures d'estereotips masclistes i LGTBfòbics en totes les etapes educatives, en espais educatius formals i no formals, per a tota la comunitat educativa i des d'una perspectiva comunitària, que inclogui també les entitats i la ciutadania.

OBJECTIU 1. Reforçar les accions de coeducació i de diversitat afectiva, sexual i de gènere, que ja es desenvolupen als centres educatius de la comarca, impulsant la transversalitat i la coordinació entre diferents àrees locals i comarcals.

OBJECTIU 2. Fomentar la coeducació i la transmissió de valors lliures d'estereotips masclistes i LGTBfòbics en totes les etapes educatives, en espais educatius formals i no formals, per a tota la comunitat educativa i des d'una perspectiva comunitària, que inclogui també les entitats i la ciutadania.

Eix. Coeducació, lleure i comunitat

OBJECTIU 1	Reforçar les accions de coeducació i de diversitat afectiva, sexual i de gènere, que ja es desenvolupen als centres educatius de la comarca, impulsant la transversalitat i la coordinació entre diferents àrees locals i comarcals.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
<p>A1. Ampliar la formació específica a professorat, recursos tècnics socioeducatius, en qualsevol etapa del cicle vital, però especialment adreçats a infància i joventut.</p> <p>La formació ha d'incloure:</p> <p>a) Coneixements bàsics sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere des d'una perspectiva feminista.</p> <p>b) Eines per a millorar la detecció i l'atenció directa de LGTBIfòbies; coneixement dels serveis especialitzats (SAI, SIAD) i protocol de derivació.</p> <p>c) Abordatge de les violències masclistes i LGTBIfòbiques des d'una perspectiva intercultural i interseccional.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades, desagregades per edat, espai educatiu i municipi. • Nombre de presentacions dels recursos especialitzats SAI, SIAD. • Nombre de persones participants desagregades per sexe i cultura. • Grau de satisfacció de la formació de les persones participants. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal.
<p>A2. Formació específica a famílies en coordinació amb les AFA.</p> <p>La formació ha d'incloure:</p> <p>a) Coneixements bàsics sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere des d'una perspectiva feminista.</p> <p>b) Eines per a millorar l'acompanyament i la criança en llibertat, igualtat, autoestima...</p> <p>c) Coneixement dels serveis especialitzats (SAI, SIAD) i entitats del territori.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades, desagregades per etapa educativa i municipi. • Nombre de presentacions dels recursos especialitzats SAI, SIAD. • Nombre de persones participants desagregades per sexe i cultura. • Grau de satisfacció de la formació per part de les persones participants. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics.

<p>d) Abordatge de les violències masclistes i LGTBfòbiques respectuós amb la diversitat familiar (cultural, religiosa, capacitats funcionals, classe social).</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
<p>A3. Reforçar i donar visibilitat als tallers i accions formatives adreçades a alumnat que es realitzen als diferents centres educatius de la comarca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de suport o visibilitat realitzades. • Nombre de projectes compartits al banc d'experiències i al web Xarxa SAI Baix Empordà. • Nombre d'accions de comunicació desenvolupades per les Administracions i/o mitjans de comunicació locals. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut i Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
<p>A4. Creació d'un banc d'experiències i/o bones practiques amb les accions desenvolupades als centres educatius, espais joves, entitats o equipaments culturals de la comarca, que permeti visibilitzar i donar valor a les experiències desenvolupades i la transferència d'aprenentatges. Aquest banc d'experiències estaria allotjat al web compartit de la Xarxa SAI Baix Empordà.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'experiències incloses. • Nombre de sol·licituds. • Nombre d'ajuntaments que enllacen el banc d'experiències al seu web. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut i Cultura CCBE i

			<p>administracions locals adherides al Pla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.
<p>A5. Reforçar i fer més visible entre els centres educatius, les entitats socioeducatives i de lleure, el SAI com a serveis especialitzat i la Xarxa SAI Baix Empordà com a serveis especialitzats a la comarca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions socioeducatives realitzades per la Xarxa SAI Baix Empordà. • Derivacions i vincles creats amb la Xarxa de SAI's Baix Empordà • Accions realitzades conjuntament amb àrees i serveis socioeducatius de la comarca. • Nombre d'assessoraments realitzats per incorporar la perspectiva en el currículum escolar o en el pla de treball dels serveis i equipaments socioeducatius. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Àrea Educació, Igualtat i Joventut CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
<p>A6. Suport, acompanyament i visibilitat als grups de joves existents als centres educatius de la comarca, afavorint espais de trobada i d'intercanvi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de contactes, assessoraments i/o accions socioeducatives acompanyades. • Derivacions i vincles creats amb la Xarxa SAI Baix Empordà. • Accions de comunicació i visibilitat realitzades. • Accions de trobada i d'intercanvi entre grups de joves acompanyades i/o impulsades. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Àrea Educació, Igualtat i Joventut i Cultura CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària.

Eix 4. Coeducació, lleure i comunitat

OBJECTIU 2	Fomentar la coeducació i la transmissió de valors lliures d'estereotips masclistes i LGTBfòbics en totes les etapes educatives, en espais educatius formals i no formals, per a tota la comunitat educativa i des d'una perspectiva comunitària, que inclogui també les entitats i la ciutadania.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Acompanyament i suport per incloure la perspectiva de gènere i de diversitat afectiva, sexual i de gènere de manera transversal en centre educatius (infantil, primària, secundària i batxillerat), espais joves, equipaments culturals o escoles de persones adultes.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de comunicació per informar de la possibilitat d'aquests assessoraments per part del SAI o d'entitats especialitzades. • Nombre d'assessoraments i acompanyaments realitzats. • Nombre de formacions realitzades, desagregades per etapa educativa i municipi. • Grau de satisfacció dels assessoraments/formació per part de les persones participants. • Nombre de canvis incorporats en el currículum i al pla educatiu de centre. • Nombre d'actuacions impulsades mitjançant els assessoraments i les formacions. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Àrea d'Educació, Igualtat, Joventut i Comunicació CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal.
A2. Revisió, actualització i difusió entre el personal docent, les persones responsables del recursos i serveis socioeducatius i les AFA, dels materials disponibles en els centres de recursos pedagògics i en les biblioteques municipals de la comarca relacionats amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de materials actualitzats. • Nombre de difusions. • Nombre de peticions de materials. • Llistat de recursos publicat i compartit al Web Xarxa SAI Baix Empordà 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà, Centre de Recursos pedagògics. • Biblioteques municipals.

<p>A3. Creació, ampliació o visibilització dels recursos sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere a les biblioteques (adreçats a les famílies, a infància, joventut o ciutadania general).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de recursos disponibles • Nombre de recursos ampliat per part de les biblioteques municipals. • Nombre d'accions per visibilitzar aquests recursos • Nombre de peticions de materials • Llistat de recursos publicat i compartit al Web Xarxa SAI Baix Empordà 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Biblioteques municipals.
<p>A4. Promoció i difusió del protocol que permet el canvi de nom de persones trans en els documents escolars encara que no s'hagi portat a terme el canvi legal d'identitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de difusió. • Nombre de persones que ho sol·liciten. • Nombre de casos en que s'efectua el canvi. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu Baix Empordà. • Àrea Educació, Igualtat CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
<p>A5. Reforçar les activitats i campanyes de sensibilització sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere que es realitzen als espais de educació no formal, de lleure, esportius i als equipaments juvenils, culturals i comunitaris de la comarca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de sensibilització realitzades desagregades per municipi i equipament. • Nombre d'accions de sensibilització conjuntes a nivell de comarca realitzades. • Nombre d'accions de comunicació realitzades. • Nombre d'accions incloses al Banc d'experiències i al web Xarxa SAI Baix Empordà. 	<p>2021-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Servei Educatiu, Centre de Recursos Pedagògics. • Àrea Educació, Igualtat i Joventut, Esport, Cultura i Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària.

<p>A6. Mediació entre les famílies i els seus fills/es LGTBI per facilitar la comprensió i l'acompanyament dels processos que estan vivint.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de mediació realitzades desagregades per municipi. • Grau de satisfacció de les famílies i dels fills/es participants. 	<p>2023-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Educació, Igualtat i Joventut i Serveis Socials CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària.
<p>A7. Fomentar la realització de tallers, xerrades, accions culturals i espais familiars sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions realitzades desagregades per municipi. • Nombre de persones participants desagregades per sexe i cultura. • Grau de satisfacció de les persones participants. 		<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Educació, Igualtat, Cultura, Joventut i Comunitat CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió tècnica comarcal. • Comissió comunitària

EIX 5. DRET A LA SALUT

La Llei 11/2014 article 16, en referència a l'Àrea de Salut, recull que el sistema sanitari de Catalunya ha d'incorporar la perspectiva de gènere i ha de tenir en compte les necessitats específiques de les persones LGTBI, amb la finalitat de garantir-los el dret a rebre l'atenció sanitària i gaudir dels serveis de salut en condicions objectives d'igualtat.

Garantir el Dret a la salut de les persones LGTBI des d'una atenció que tingui en compte i respecti la diversitat afectiva, sexual i de gènere, implica abordar experiències i trajectòries vitals molt diverses. Aquesta heterogeneïtat requereix que el personal sociosanitari tingui formació general sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere, així com a formació especialitzada per donar resposta a les necessitats específiques de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals.

En l'abordatge de les polítiques de salut adreçades al col·lectiu LGTBI és molt important incorporar una perspectiva comunitària, que tingui en compte i incorpori les experiències i els aprenentatges de les persones i entitats LGTBI en relació a la detecció de necessitats més enllà del paradigma biomèdic, a la despatologització (sobretot de la transsexualitat i la intersexualitat) i en relació al tracte personal (especialment en persones trans, no binàries, lesbianes i bisexuals).

En aquest sentit cal incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere al conjunt de les polítiques de salut. La majoria de les persones LGTBI que han participat de la diagnosi diuen no haver compartit mai amb cap professional de la salut la seva orientació sexual o identitat de gènere. Per tant, més enllà de les necessitats específiques del col·lectiu, és clau desenvolupar accions per a combatre la discriminació, la invisibilitat i el cisheterosexisme entre els equips professionals de la salut.

Diagnosi

La majoria de les desigualtats en l'àmbit de la salut que han emergit durant la diagnosi estan relacionades amb la manca de coneixement per part del personal sociosanitari de la realitat i les necessitat específiques de les persones amb gèneres i sexualitats no normatives. També amb l'androcentrisme i l'heteronormativitat dels equips professionals de la salut, ja que la majoria pressuposen la cisheterosexualitat de les persones beneficiàries dels seus serveis.

Aquesta mirada cisheterocentrada s'identifica en aspectes administratius com el llenguatge i les categories socials utilitzades als formularis, en l'atenció directa i en l'àmbit de prevenció de salut sexual que realitzen als instituts. Algunes persones LGTBI manifesten sentir incomoditat a la consulta, veuen les seves demandes qüestionades i, en algunes ocasions, no ateses. Les dones lesbianes i bisexuals i les persones trans i no binàries són les que han manifestat un menor grau de satisfacció en relació al tracte rebut en l'àmbit sociosanitari. La majoria de persones gais que han participat de la diagnosi manifesten no haver fer explícita la seva orientació sexual i per tant, no identifiquen problemes al respecte. Aquesta percepció varia quan es tracta de serveis especialitzats com per exemple en relació al VIH/SIDA o altres malalties de transmissió sexual.

Les desigualtats més comunes pel que fa a les dones lesbianes i bisexuals s'identifiquen en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva. Les problemàtiques principals estan relacionades amb els estereotips i els mites que envolten la sexualitat entre dones. Per exemple, en l'àmbit de la ginecologia es pressuposa l'heterosexualitat del les pacients, la qual cosa afecta tant a la informació com a l'accés a la salut sexual i reproductiva. En la mateixa línia, tot i

que a Catalunya existeix un Protocol per garantir el dret a la reproducció assistida de les dones lesbianes, una part del personal sanitari d'atenció primària no l'aplica per desconeixement. Fruit d'aquest imaginari cisheterosexista, un altre aspecte que afecta a les dones lesbianes i bisexuals és la manca de campanyes de prevenció específiques respecte les malalties de transmissió sexual i la dificultat a l'accés a proves per presuposar manca de risc en les pràctiques sexuals entre dones.

Les desigualtats més comunes de les persones trans* s'identifiquen en relació als serveis de salut de proximitat del territori, a causa del desconeixement dels equips professionals de la salut sobre les necessitats sociosanitàries de les persones trans* i de la persistència d'algunes actituds discriminatòries i patologitzants, com anomenar pel nom de registre a les persones trans* i no pel nom sentit, fer un acompanyament únicament des del paradigma biomèdic i no des d'una perspectiva social i comunitària, no reconèixer la diversitat de cossos i identitats com a part de la diversitat humana, o no respectar la pluralitat de trajectòries possibles.

En relació als serveis especialitzats la diagnosi ha posat de manifest el malestar que suposa per les persones LGTBI de la comarca, que al Baix Empordà no existeixin serveis de salut especialitzats per a persones trans* o les retallades de serveis en relació al VIH/SIDA i altres malalties de transmissió sexual. Actualment les persones trans* s'han de desplaçar a Barcelona per rebre una atenció especialitzada, però s'està treballant per l'obertura d'un servei especialitzat de proximitat, o bé a la comarca o a Girona. En relació al VHI/SIDA, actualment a la comarca l'atenció es centralitza a la Unitat especialitzada en la detecció i tractament del virus de la immunodeficiència humana (VIH) de l'Hospital clínic Costa Brava-Hospital de Palamós, però s'han deixat d'oferir serveis com la prova ràpida, els tractaments de profilaxis preexposició (PrEP) per a persones amb risc, o acompanyaments psico-socials i comunitaris que acompanyin la persona en la vivència sense estigmes del VIH/SIDA, més enllà del paradigma estrictament biomèdic. Actualment el president de l'associació LGTBI Empoderats està rebent formació especialitzada amb STOP SIDA per poder oferir aquest acompanyament.

Objectius i línies d'actuació

EIX 5 DRET A LA SALUT

OBJECTIU

Avançar cap a un model de salut que incorpori una mirada de diversitat afectiva, sexual i de gènere des de paràmetres no patologitzants i des d'una perspectiva de salut comunitària.

OBJECTIU 1. Incorporar la perspectiva de la diversitat afectiva-sexual en les polítiques de salut de la comarca.

OBJECTIU 2. Millorar la qualitat de vida de les persones trans de la comarca.

OBJECTIU 3. Promoure la prevenció de les ITS i especialment de sensibilització respecte al VIH/SIDA.

Eix 5. Dret a la salut

OBJECTIU 1	Incorporar la perspectiva de la diversitat afectiva-sexual en les polítiques de salut de la comarca.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
<p>A1. Promoure la formació sobre diversitat afectiva-sexual i especialment sobre els drets sexuals i reproductius de dones lesbianes, bisexuals, drets de les persones trans i no binàries, adreçada al conjunt del personal sociosanitari de la comarca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions en la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere realitzades i/o gestionades. • Nombre de formacions específiques gestionades. • Nombre de formacions realitzades, desagregades per municipi i àmbit de treball. • Grau de satisfacció de la formació per part de les persones participants. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de les competències i de l'equipament.
<p>A2. Promoure l'establiment dels mecanismes necessaris perquè la documentació administrativa i els formularis mèdics dels serveis sanitaris s'adeqüin a l'heterogeneïtat de les tipologies de famílies i de les circumstàncies de les persones LGTBI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de centres on s'ha revisat la documentació. • Nombre de modificacions en la documentació realitzades. • Nombre d'assessoraments realitzats per la Xarxa SAI Baix Empordà. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de les competències i de l'equipament
<p>A3. Revisar i actualitzar la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere en els programes d'educació afectiva i sexual que es desenvolupen als centres educatius i programes de salut comunitària.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'assessoraments realitzats per a la incorporació de la perspectiva als projectes i programes de salut comunitària. • Nombre d'accions realitzades amb la incorporació de la perspectiva. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques

			en funció de competències i de l'equipament.
A5. Accions d'informació, presentació i d'establiments de protocols de derivació entre el SAI i els serveis de salut de la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de contactes i de presentacions realitzades. • Nombre de derivacions realitzades. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de competències i de l'equipament

Eix 5. Dret a la salut

OBJECTIU 2		Millorar la qualitat de vida de les persones trans* de la comarca	
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Promoure formació específica sobre les diferents formes de viure la transició de gènere, i les diferents necessitats de les persones trans* per tal de dissenyar una intervenció i un acompanyament no patologitzant, més enllà del model biomèdic, de forma integral i comunitària.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions específiques gestionades • Nombre de formacions realitzades, desagregades per municipi i àmbit de treball. • Grau de satisfacció de la formació per part de les persones participants. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de competències i de l'equipament.
A2. Seguiment per a la creació d'un servei provincial d'atenció i acompanyament de proximitat adreçat a les persones trans* de la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de reunions i de seguiments realitzats. • Existència del servei especialitzat. 	2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de competències i Departament de Salut Generalitat de Catalunya. • Comissió comunitària.
A3. Campanyes de sensibilització a favor de la diversitat i l'autoestima corporal i de la despatologització de la transsexualitat.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions realitzades. • Nombre d'entitats, recursos i centres educatius que s'impliquen i participen de la campanya. • Nombre de productes de difusió i de sensibilització realitzats en el marc de la campanya. 	2023-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques

			<p>en funció de competències i l'equipament.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comissió comunitària. • Entitats socials, esportives i educatives. • Centres educatius. • Servei Educatiu Baix Empordà-Centre de Recursos Pedagògics. • Àrea de Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
--	--	--	--

Eix 5. Dret a la salut

OBJECTIU 3	Promoure la prevenció de les ITS i especialment de sensibilització respecte al VIH/SIDA.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Seguiment per a reactivar el servei per realitzar la prova del VIH i altres ITS.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de reunions i accions de seguiment. • Existència del servei. • Nombre de persones ateses desagregades per sexe. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de competències i l'equipament. • Departament de Salut Generalitat de Catalunya. • Comissió comunitària.
A2. Donar continuïtat i major visibilitat a les accions de sensibilització del Dia Mundial de la Sida.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i tipologia d'accions realitzades desagrades per municipi. • Nombre i tipologia d'accions realitzades d'àmbit comarcal. • Nombre d'entitats, serveis i centres educatius que participen de les accions de sensibilització. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea de salut CCBE i Administracions públiques en funció de competències i equipament. • Centres hospitalaris i d'atenció primària. • Comissió comunitària. • Entitats socials, esportives i educatives. • Centres educatius.

EIX 6. ÀMBIT LABORAL

No disposem de dades quantitatives pel que fa les experiències de discriminació i de desigualtat que experimenten les persones LGTBI que viuen i/o treballen a la comarca. Si prenem com a guia els estudis realitzats a nivell europeu o català podem concloure que la discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat o expressió de gènere al món del treball, segueix sent una realitat molt compartida per moltes persones LGTBI. Hem de tenir en compte que el col·lectiu LGTBI no és un col·lectiu homogeni i que per tant, les experiències, vulnerabilitats i necessitats respecte als drets laborals són diverses. A nivell general podem distingir dues problemàtiques principals: les dificultats d'accés i d'inserció laboral de les persones LGTBI, especialment les dones trans i les persones no binàries, i la discriminació i l'assetjament LGTBIfòbic al lloc de treball.

En el nostre context l'accés al mercat de treball és un dels principals elements per a garantir l'autonomia econòmica, accedir a determinats drets de ciutadania i en definitiva, per poder desenvolupar el projecte vital de cada persona. Al nostre context tenim lleis específiques que regulen les discriminacions laborals. Però més enllà de la igualtat legal, l'ambient de treball pot ser molt hostil per moltes persones en funció de la seva orientació sexual, de la seva identitat i/o expressió de gènere. Per això, s'ha d'establir mecanismes que garanteixin l'accés al mercat laboral en igualtat de condicions i d'oportunitats, així com mecanismes per abordar qualsevol discriminació per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual, per fer visible el col·lectiu LGTBI i per reconèixer la diversitat afectiva, sexual i de gènere com a part inherent de la diversitat humana, també a l'entorn laboral.

Diagnosi

En relació a l'accés a la contractació s'identifiquin aspectes com haver d'ocultar l'orientació sexual, controlar la "ploma" o no arribar a la contractació per no encaixar en un model d'expressió de gènere tradicional. A nivell general les lesbianes, les persones trans* o amb expressions no binàries presenten més dificultats en l'accés i la inserció laboral i més discriminacions al lloc de treball.

Respecte a les relacions interpersonals a l'entorn laboral en general hi ha la percepció de no haver viscut grans hostilitats, però les experiències varien en funció de si la persona viu obertament, o no, la seva identitat, expressió i/o orientació sexual.

Les persones que expressen i parlen obertament de la seva identitat, expressió i/o orientació sexual identifiquen mirades i comentaris al seu darrere, escoltar comentaris pejoratius, burles o acudits vers les persones LGTBI en general, sentir que algunes persones s'estranyen, viuen amb sorpresa o excepcionalitat el fet de tenir una companya lesbiana o sentir que es qüestionava la seva orientació sexual per tenir una expressió de gènere que no encaixa en els rols tradicionals. També hi ha persones que diuen no haver tingut cap problema o que aprofiten les possibles situacions com una oportunitat per fer pedagogia.

Les persones que no han explicitat la seva identitat, expressió de gènere i/o orientació sexual senyalen aspectes com no revelar la seva identitat de gènere i/o orientació sexual, controlar la ploma o la roba que porten, evitar socialitzar després de la feina o no explicar aspectes de la seva vida privada. També hi ha persones que consideren que l'orientació sexual pertany a l'àmbit privat i que no és necessari explicar-la als companys i companyes de feina, fet que no viuen com una desigualtat o limitació de la seva llibertat.

Les persones trans* o amb expressions de gènere no binàries que han participat de la diagnosi manifesten haver viscut, amb més freqüència, situacions de discriminació, exclusions i desigualtats en l'àmbit laboral. S'identifiquen aspectes legals i burocràtics com el fet de no tenir el nom de la identitat sentida als documents d'identificació. També altres factors vinculats a la salut mental i l'autoestima. Per exemple, buscar feina o les relacions a l'entorn laboral poden suposar un gran esforç i gestió emocional. Alguns indicadors són la incertesa respecte donar explicacions de la identitat o expressió de gènere, lidiar amb els prejudicis i el desconeixement de moltes persones respecte als processos o formes de viure el cos, el gènere i la identitat (tant pel que fa a companys i companyes com en l'atenció al públic), no poder anar al lavabo amb tranquil·litat perquè estan organitzats només per lògiques binàries, dificultat per fer jornades laborals complertes pels malestars del *binder* o els bandatges en el cas d'alguns nois trans* o persones que no s'expressen des de la feminitat, entre d'altres. Per moltes persones trans* i no binàries es produeix un efecte multiplicador que va més enllà de la "mera" discriminació en el lloc de treball i pot donar lloc a una exclusió social que impedeix directament l'accés al mercat de treball.

Aquest Eix inclou accions de sensibilització i comunicació envers les discriminacions i desigualtats en l'entorn laboral, l'impuls d'accions per a garantir que no es produeixin cap tipus de discriminació en l'àmbit laboral per raó de sexe, d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere i accions per a millorar la contractació de les persones LGTBI, especialment les més vulnerables com les persones trans* i no binàries.

Objectius i línies d'actuació

EIX 6 ÀMBIT LABORAL

OBJECTIU

Avançar en la promoció dels drets laborals de les persones LGTBI i eliminar qualsevol forma de discriminació i assetjament per raó de sexe, identitat i expressió de gènere o sexualitat en l'àmbit laboral.

OBJECTIU 1. Combatre la discriminació i l'assetjament per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual en l'entorn laboral.

OBJECTIU 2. Millorar l'ocupació de les persones LGTBI amb dificultats d'inserció laboral, especialment les persones trans* i no binàries.

Eix 6. Àmbit laboral

OBJECTIU 1	Combatre la discriminació i l'assetjament per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual en l'entorn laboral.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Impuls d'accions per revisar, actualitzar i incorporar la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere als protocols d'assetjament per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual del Consell Comarcal i dels ens locals adherits al Pla de la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions realitzades. • Nombre de protocols que incorporen la perspectiva. • Nombre d'activacions del protocol d'assetjament per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual. • Grau de satisfacció en la gestió del protocol de les persones que han activat el protocol. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Gerència de RRHH CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
A2. Impulsar l'adopció en les empreses de la comarca, especialment les que donen serveis a l'Administració pública, de codis de conducta i de protocols d'actuació per la igualtat d'oportunitats i la no discriminació de les persones LGBTI.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de sessions o reunions informatives amb participació del teixit empresarial. • Tipologia d'instrument realitzat: protocol, codi de conducta, distintiu... • Nombre d'empreses que es sumen al procés 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'ocupació, serveis d'ocupació i de promoció econòmica del CCBE i Administracions locals adherides al Pla.

Eix 6. Àmbit laboral

OBJECTIU 2	Millorar l'ocupació de les persones LGTBI amb dificultats d'inserció laboral, especialment les persones trans i no binàries.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Incorporació de la perspectiva diversitat afectiva, sexual i de gènere en programes d'ocupació comarcals, especialment en els programes adreçats a col·lectius vulnerables.	<ul style="list-style-type: none"> • Percentatge de professionals d'atenció directa dels serveis d'ocupació que han rebut formació sobre diversitat afectiva, sexual i de gènere. • Nombre d'objectius i accions del programa que inclouen la diversitat afectiva, sexual i de gènere. • Participació i grau de satisfacció de les persones LGTBI participants en els diferents programes dels serveis d'ocupació. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'ocupació CCBE i Administracions locals adherides al Pla • Servei d'Ocupació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
A2. Fomentar la contractació de persones LGTBI, especialment trans* i no binàries mitjançant plans d'ocupació.	<ul style="list-style-type: none"> • Incorporació de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en els criteris de puntuació de les valoracions. • Nombre d'accions d'informació i comunicació a persones trans* i no binàries sobre els plans d'ocupació. • Nombre anual de persones LGTBI contractades als plans d'ocupació. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'ocupació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • RRHH CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
A3. Establir clàusules en els plec de contractació amb empreses o de col·laboració amb entitats externes relativa a la igualtat sexual i de gènere i a la responsabilitat social corporativa.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de clàusules que fan referència a mesures d'igualtat. • Nombre de plec i de contractació que incorporen aquestes clàusules. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI

	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'empreses/entitats contactades sota clàusules d'igualtat. 		<p>Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea d'ocupació CCBE i Administracions locals adherides al Pla • Contractació CCBE i Administracions locals adherides al Pla.
<p>A4. Desenvolupament d'un programa d'intermediació laboral amb el teixit empresarial del territori per tal d'impulsar la contractació de persones LGBTI més vulnerables.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions de sensibilització i formació sobre la situació de les persones LGTBI en relació a l'ocupació, realitzades amb agents del món laboral i empresarial. • Nombre d'intermediacions desenvolupades entre empreses i persones LGTBI. • Nombre de persones LGTBI contractades. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea d'ocupació, serveis d'ocupació i de promoció econòmica del CCBE i Administracions locals adherides al Pla.

EIX 7. ÀMBIT ESPORTIU

L'esport suposa un ambient de gran hostilitat per les persones LGTBI. És un sector tradicionalment masculista que ha exclòs i/o discriminat sistemàticament les dones i persones LGTBI. Aquesta situació ha anat canviant, i està canviant, però encara continuen existint importants obstacles i dificultats que impedeixen que les dones i persones LGTBI es desenvolupin en igualtat de condicions en l'àmbit esportiu i de les activitats físiques. Un aspecte clau per explicar el sexisme i la LGTBIfòbia és que encara es considera que hi ha una sèrie d'esports més adequats per als nens/nois/homes (com ara el futbol) i uns esports més adients per les nenes/noies/dones (com ara el patinatge). Aquesta concepció té repercussions més enllà de la pràctica d'un esport específic, ja que s'està basada, a la vegada que ajuda a reforçar i reproduir, uns rols de gènere estereotipats amb conseqüències en tots els àmbits de vida de les persones.

Diagnosi

Les persones LGTBI que han participat en la diagnosi, denuncien la lògica binària dels equipaments esportius que sistemàticament separen per sexe competicions, lavabos, dutxes i vestuaris sense donar opcions per a les persones trans* o de gènere no binari. A nivell relacional i de suport entre les persones de l'equip i altres professionals que s'encarreguen de l'entrenament o de la gestió del clubs, s'identifiquen diferències entre els equips de noies i els equips de nois. Es considera que els equips de dones són molt més respectuosos amb la diversitat del conjunt de persones que formen l'equip (sexo-genèrica, però també cultural i religiosa). Als equips d'homes es donen unes relacions més marcades pel sexisme i l'homofòbia que es tradueixen en insults, burles, comentaris masculistes i homòfobs, discriminacions a l'hora de fer equips, comentaris per no compartir lavabo quan es "sospita" que algú és gai. Aquestes situacions s'atribueixen tan a les persones referents dels equips (monitoratge, entrenadors, àrbitres...) com entre companys.

També s'ha assenyalat que les competicions esportives només es mantenen mixtes durant la infància. Les competicions no segregades per sexe, així com els esports que ja d'entrada tenen unes lògiques inclusives es veuen com propostes a incentivar, sobretot en la relació entre les entitats esportives i els centres d'ensenyament del territori.

Per transformar aquesta cultura esportiva des del Consell Esportiu del Baix Empordà i altres programes esportius de la comarca estan desenvolupant estratègies de coeducació. Aquest eix vol reforçar i aprofundir en aquestes estratègies coeducatives per qüestionar els rols i els estereotips de gènere, visibilitzar referents LGTBI en l'àmbit esportiu i promoure altres valors educatius de respecte a la diversitat corporal, sexual i de gènere, així com altres valors i competències relacionals i cooperatius.

Per afavorir una canvi de cultura esportiva aquestes accions han d'estar adreçades al conjunt d'agents que intervenen en els diferents contextos esportius: federacions, clubs, activitats extraescolars, àrbitres, monitoratge, entrenadors/es, esportistes, famílies...

Objectius i línies d'actuació

EIX 6 ÀMBIT ESPORTIU

OBJECTIU

Garantir la participació de les persones LGBTI en l'àmbit esportiu amb llibertat i en igualtat de condicions i d'oportunitats, afavorint la visibilitat de les persones LGBTI i eliminant qualsevol forma de LGTBIfòbia.

OBJECTIU 1. Desenvolupar actuacions que promoguin la visibilitat del col·lectiu LGBTI i l'erradicació de la LGTBIfòbia en els clubs, competicions i programes esportius.

OBJECTIU 2. Millorar l'accés i la participació de les persones LGBTI als centres esportius públics de la comarca.

Eix 7. Àmbit esportiu

OBJECTIU 1	Desenvolupar actuacions que promoguin la visibilitat del col·lectiu LGTBI i l'erradicació de la LGTBIfòbia en el clubs, competicions i programes esportius.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Continuar i reforçar la commemoració de dies internacionals de l'agenda dels drets de les persones LGTBI com el Dia internacional contra l'homofòbia en el futbol o el Dia internacional contra LGTBIfòbia.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'activitats realitzades desagregades per esport i municipi. • Nombre d'adhesions a accions de sensibilització comunitàries. • Nombre de persones i equips participants desagregades per sexe i esport. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport, Joventut, Educació, Comunicació i Comunitària CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària i Entitats socials, educatives i esportives.
A2. Campanyes de visibilització de referents LGTBI en l'àmbit esportiu des de criteris de diversitat (d'esports, sexualitats, gèneres, cultural...) i de prevenció de la LGTBIfòbia.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions realitzades. • Nombre de referents visibilitzats i que incorporen criteris de diversitat. • Nombre d'accions de comunicació realitzades. • Nombre i tipologia de productes de sensibilització realitzats. • Nombre de persones participants, desagrades per perfil tècnic, esport i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport, Joventut, Educació, Comunicació i Comunitària del CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, educatives i esportives.
A3. Organització de competicions LGTBI mixtes (i aliades) en diferents esports com a forma d'afavorir la participació de les	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de competicions realitzades. • Nombre d'accions de comunicació realitzades. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de

<p>persones LGTBI i de promoure accions contra la LGTBIfòbia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de persones LGTBI (i aliades) participants desagrades per sexe, esport i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 		<p>Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport, Joventut, Educació, Comunicació i Comunitària CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, educatives i esportives.
<p>A4. Visibilitzar bones pràctiques en l'àmbit esportiu realitzades en la comarca, enllaçar aquestes bones pràctiques a l'espai web compartit per la Xarxa SAI Baix Empordà.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions visibilitzades desagregades per municipi i tipologia d'esport. • Nombre d'accions que s'han presentat per ser incloses en el Banc de bones pràctiques. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport, Joventut, Educació, Comunicació i Comunitària CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, educatives i esportives.

Eix 7. Àmbit esportiu

OBJECTIU 2	Millorar l'accés i la participació de les persones LGTBI als centres esportius públics de la comarca.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
<p>A1. Formació per a la incorporació de la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere en l'àmbit esportiu, així com de les necessitats específiques de les persones gais, trans*, no binàries i intersex.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions generals i específiques realitzades. • Nombre de persones participants, desagrades per perfil tècnic, esport i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport, Joventut, Educació, Comunicació i Comunitària CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats esportives i socioeducatives.
<p>A2. Incorporar la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere en la Taula comarcal d'esports per combatre la LGTBIfòbia i incorporar els valors de la diversitat afectiva, sexual i de gènere com a propis de l'àmbit esportiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre de persones participants, desagrades per perfil tècnic, esport i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 		<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport, Joventut, Educació, Comunicació i Comunitària CCBE i

			Administracions locals adherides al Pla. <ul style="list-style-type: none"> • Comissió comunitària • Entitats esportives i socioeducatives.
A3. Incentivar que els centres esportius municipals i comarcals, sobretot de nova creació, s'habiliti vestidor individual que pugui ser utilitzat per qualsevol persona que sol·licita un espai privat per canviar-se.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de centres esportius que compten amb un espai individual per canviar-se. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport Administracions locals adherides al Pla.
A4. Assessorament i acompanyament a persones i entitats entre el SAI i el CEBE per garantir l'accés i la participació de les persones LGTBI en qualsevol equipament esportiu públic de la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'assessoraments realitzats. • Nombre de persones LGTBI que han sol·licitat l'assessorament. • Nombre de persones LGTBI que han accés i participat en igualtat de condicions en els equipaments i activitats esportives de la comarca. • Grau de satisfacció de les persones LGTBI respecte la gestió de l'assessorament i resultats. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport Administracions locals adherides al Pla.
A5. Copsar i comunicar les necessitats específiques de les persones trans*, així com les situacions de vulneració dels seus drets en la pràctica esportiva.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'assessoraments realitzats. • Nombre de persones trans que han sol·licitat l'assessorament i/o manifestat vulneració dels seus drets a l'esport. • Grau de satisfacció de la gestió de les persones trans* que han sol·licitat l'assessorament i del resultat. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Consell Esportiu Baix Empordà. • Àrea Esport Administracions locals adherides al Pla.

EIX 8. DIÀLEG INTERCULTURAL I RELIGIÓS

Les polítiques LGTBI estan pensades i dissenyades des de la concepció del cos, del gènere, la sexualitat i la política de la cultura majoritària, amb un biaix etnocèntric que pot generar desigualtats i exclusions vers les persones racialitzades i/o de cultures minoritzades.

Aquestes lògiques poden generar exclusions i malestars en les persones amb sexualitats, identitats i expressions de gènere dissidents. Per exemple no tenen en compte, o exclouen, formes de viure el desig cap a persones del mateix sexe que no passen per la identitat, marcs culturals on la identitat de gènere es viu des de paràmetres més fluids, on la transició no es viu com el camí unívoc d'un gènere a l'altre gènere o hi ha diverses possibilitats en relació a les trajectòries de modificació corporal. Molt sovint les persones que es troben en la cruïlla entre la diversitat cultural, sexual i de gènere, afirmen sentir-se excloses tan de la comunitat d'origen com de la comunitat LGTB.

La mirada etnocèntrica de les polítiques LGTBI es manifesta també en el llenguatge que s'utilitza en la intervenció amb persones de cultures minoritzades, en els referents que es visibilitzen, en els consells que es donem quan s'orienta una persona que demana suport, en les estratègies que es fan servir de prevenció de la violència LGTBfòbica, etc. Moltes vegades les persones que fan la intervenció desconeixen el marc cultural de la persona que atenen. Sense que sigui la seva intenció, poden alimentar conflictes identitaris entre la comunitat d'origen i la comunitat LGTBI, reforçar la lògica assimilacionista i evolucionista que concep les persones migrades o de cultures minoritzades com inherentment LGTBfòbiques o poden derivar en una mirada relativista que faci impossible la intervenció contra discriminacions i violències que reben persones amb sexualitat i gèneres no normatius de cultures o religions minoritzades.

Les vivències del cos, el gènere o la sexualitat estan en relació amb altres experiències i trajectòries vitals com la cultura i la religió, però també d'altres com la ideologia política, l'edat, les experiències d'activisme o la classe social. Per tant, cada persona viu la identitat i l'expressió del gènere i la sexualitat en funció d'una configuració cultural i sexual, que és en sí mateixa dinàmica. Per exemple, les persones de cultures minoritzades no són del tot alienes a les formes hegemòniques de construir la sexualitat i el gènere a Occident, sinó que majoritàriament desenvolupen estratègies híbrides que combinen elements de la cultura d'origen i la cultura occidental (Coll-Planas, García-Romeral i Martí, 2020).

A l'apartat d'educació, ja s'ha mencionat els efectes d'exclusió i de resistència que pot generar una prevenció de les violències de gènere (masclistes i LGTBfòbiques) que no tingui en compte la diversitat cultural i religiosa de l'alumnat i les famílies, que poden percebre la diversitat afectiva sexual i de gènere com un aspecte aliè a la seva configuració cultural i religiosa o com un atac als valors propis de la seva comunitat.

En aquest context és necessari establir un diàleg entre les polítiques LGTBI i les polítiques de diversitat cultural i religiosa i fer-ho des d'una mirada intercultural i interseccional.

Diagnosi

El creuament entre la diversitat afectiva, sexual i de gènere i la diversitat cultural i religiosa ha anat emergint al llarg del procés participatiu de la diagnosi, com un tema sensible que necessita d'un abordatge profund i amb complexitat per incorporar les veus de les persones d'origens i contextos culturals i religiosos en igualtat de condicions i oportunitats i evitar biaixos etnocèntrics.

En aquest sentit en el marc de la diagnosi no ha estat possible arribar directament a persones racialitzades i/o de cultures minoritzades amb identitats i expressions de gènere i sexualitats no normatives. Els serveis d'acollida han tingut poc contacte amb persones que visquin aquesta doble situació, només hi ha constància d'una persona que ha sol·licitat asil per aquest tema. On si hi ha molta constància dels malestars que genera la visió etnocèntrica de les polítiques LGTBI és en les accions de prevenció de les violències LGTBIfòbiques als centres educatius. Molt sovint ens trobem amb persones de contextos culturals i religiosos diversos que queden exclosos de la intervenció perquè totes les referències en relació a la sexualitat, al cos, al gènere o a la visibilització de referents es fa des de la cultura majoritzada. Aquest posicionament també genera moltes resistències entre adolescents i joves, que consideren que l'educació afectivosexual que reben als centres educatius les allunya, o qüestiona, la seva cultura familiar. Les experiències vitals de l'alumnat racialitzat o de cultures minoritzades estan travessades per vivències de racisme i consideren que aquest tema no té la mateixa importància que la igualtat de gènere i sexual a l'institut. En aquest context, considerem que és molt important abordar la prevenció de les violències masclistes i LGTBIfòbiques des d'una perspectiva intercultural i des d'una mirada interseccional.

Objectius i línies d'actuació

EIX 8 DIÀLEG INTERCULTURAL I RELIGIÓS

OBJECTIU

Establir un diàleg entre les polítiques LGTBI i les polítiques d'interculturalitat per afavorir una intervenció i una prevenció de la LGTBIfòbia respectuosa amb els diversos marcs culturals i religiosos.

OBJECTIU 1.

Promoure la perspectiva de diversitat sexual i de gènere en el disseny i planificació de les polítiques d'atenció i acollida a persones migrades, en les polítiques de refugi i en les polítiques interculturals i de ciutadania.

OBJECTIU 2.

Incorporar la perspectiva intercultural en l'educació afectiva, sexual i de gènere, especialment en les intervencions amb infància, adolescència i joventut, ja sigui en espais formal, de lleure i comunitaris.

Eix 8. DIÀLEG INTERCULTURAL I RELIGIÓS

OBJECTIU 1	Promoure la perspectiva de diversitat sexual i de gènere en el disseny i planificació de les polítiques d'atenció i acollida a persones migrades, en les polítiques de refugi i en les polítiques interculturals i de ciutadania.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Promoure la formació per a la incorporació de la perspectiva de diversitat afectiva, sexual i de gènere adreçada a les persones que treballen amb persones migrades, racialitzades i/o de cultures minoritzades.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre de persones participants desagrades per àmbit de treball i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida i Ciutadania CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, educatives, culturals i religioses.
A2. Generar espais de diàleg i d'intercanvi entre entitats i recursos LGTBI i entitats i recursos de diversitat cultural i religiosa, acollida i refugi.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de trobades realitzades. • Nombre de persones participants, desagrades per sexe, cultura, àmbit de treball i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. • Nombre d'accions conjuntes realitzades. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida i Ciutadania CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, educatives, culturals i religioses.

<p>A3. Inclusió d'informació bàsica sobre els serveis i recursos dirigits al col·lectiu LGBTI en els materials d'acollida de les persones nouvingudes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inclusió de referències en els materials. • Nombre de materials distribuïts. • Nombre de contactes i/o derivacions establerts. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida, Ciutadania i Cultura i Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, culturals, educatives i religioses.
<p>A4. Detectar necessitats específiques de les persones nouvingudes, racialitzades o de cultures minoritzades amb sexualitats, identitats i expressions de gènere no normatives.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entrevistes o d'accions per a la detecció de necessitats realitzades. • Necessitats específiques detectades. 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida, Ciutadania i Cultura i Comunicació CCBE i Administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària. • Entitats socials, educatives, esportives, culturals i religioses.
<p>A5. Visibilitzar la persecució per raó d'orientació sexual i d'identitat de gènere com motius per demanar protecció internacional.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions realitzades de visibilització realitzades. • Nombre de materials de sensibilització produïts i distribuïts 	<p>2022-2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI

			<p>Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea Acollida, Ciutadania i Cultura i Comunicació CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària • Entitats socials, culturals i religioses.
--	--	--	--

Eix 8. DIÀLEG INTERCULTURAL I RELIGIÓS

OBJECTIU 2	Incorporar la perspectiva intercultural en l'educació afectiva, sexual i de gènere, especialment en les intervencions amb infància, adolescència i joventut, ja sigui en espais formal, de lleure i comunitaris.		
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀMBITS RESPONSABLES
A1. Promoure la formació per a la incorporació de la perspectiva intercultural adreçada a recursos tècnics dels centres educatius, lleure i serveis específics d'igualtat de gènere i de diversitat afectiva, sexual i de gènere.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions realitzades. • Nombre de persones participants, desagrades per sexe, àmbit de treball i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida, Ciutadania i Cultura i Comunicació CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària. • Entitats socials, educatives, esportives, culturals i religioses.
A2. Generar espais de diàleg i d'intercanvi on participin adolescents i joves de contextos culturals i religiosos diversos i amb identitats, expressions de gènere i sexualitats diverses.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de trobades realitzades. • Nombre de persones participants, desagrades per sexe, orientació sexual, cultura i municipi. • Grau de satisfacció de les persones participants. • Nombre d'accions conjuntes realitzades. • Nombre de necessitats específiques detectades per millorar la intervenció i la prevenció de la LGTBIfòbia des d'una perspectiva intercultural. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida, Ciutadania, Salut, Cossos policials, Joventut, Esport CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària

			<ul style="list-style-type: none"> • Entitats socials, educatives, culturals, religioses i juvenils. • Grups de joves informals.
A3. Visibilitzar referents LGTBI de contextos culturals i religiosos diversos en les accions socioeducatives, comunitàries i en la programació cultural LGTBI	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'accions realitzades. • Nombre de referents visibilitzats des de criteris de diversitat cultural i religiosa. • Nombre d'accions comunitàries i culturals amb la participació de referents LGTBI de contextos culturals i religiosos diversos. 	2022-2024	<ul style="list-style-type: none"> • Àrea de Àrea de Benestar Social i famílies - Xarxa SAI Baix Empordà (SAI Sant Feliu de Guíxols, SAI Espai LGTBI Palafrugell i SAI Baix Empordà). • Àrea Acollida, Ciutadania i Cultura i Comunicació CCBE i administracions locals adherides al Pla. • Comissió comunitària. • Entitats socials, educatives, culturals, religioses i juvenils. • Grups de joves informals

06

GOVERNança

La governança del Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà incorpora mecanismes de gestió tant per a la implementació del Pla com per al seu seguiment i l'avaluació dels objectius i les actuacions previstes.

Implementació, seguiment i avaluació

Una vegada aprovat el Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere es treballarà per afavorir la seva implementació des de la participació i la transversalitat. La Xarxa SAI Baix Empordà serà la responsable d'impulsar i de dinamitzar aquests espais de coordinació i de diàleg, així com de realitzar els acompanyaments i assessoraments necessaris per a la transversalització de les polítiques LGTBI a la comarca.

En funció dels agents participants i de les funcions de les comissions la coordinació, el seguiment i l'avaluació del Pla s'estructura a partir de tres comissions, la comissió política, la comissió tècnica comarcal i la comissió comunitària. Per tal de tenir un pla de treball definit i mesurable, es realitzarà un pla de treball anual amb mecanismes de seguiment i avaluació continuada. Al final de l'any la Xarxa SAI BAIX Empordà elabora una memòria que serà l'instrument per avaluar l'assoliment dels objectius i de l'impacte. Aquest informe recull informació quantitativa i qualitativa estreta d'entrevistes, grups de discussió i de les aportacions de les diferents comissions. La Comissió tècnica comarcal està en estreta relació amb la Comissió comunitària, on participen entitats i persones LGTBI, persones i entitats aliades i altres persones expertes en la matèria. La comissió comarcal també vetllarà pel seguiment i l'avaluació del Pla, així com per a la realització i la coordinació d'accions comunitàries d'àmbit local i comarcal. Com a espai de seguiment i d'avaluació també es convoca la Comissió política. També s'establirà mecanismes de participació i diàleg entre les diferents comissions (política, tècnica i comunitària).

El Pla és un document viu, que ha de respondre a les necessitats reals de les persones LGTBI de la comarca, per tant es contempla la incorporació de noves accions que donin resposta a necessitats inicialment no identificades.

07

glossari

Androgínia: Combinació de característiques masculines i femenines en una mateixa persona. Actualment és una forma d'expressió de gènere que defensa la fluïdesa dels gèneres més enllà del model de gènere binari.

Androcentrisme: Perspectiva que situa l'home i la masculinitat (hegemònica) com a centre i norma de qualsevol aspecte d'una cultura. És creure que les experiències masculines inclouen i són la mesura de les experiències humanes. És invisibilitzar i infravalorar les dones, les persones trans* i els homes gais, bisexuals o que no encaixen en el model d'home i de masculinitat hegemònics.

Assetjament per raó d'orientació sexual, opció afectivosexual o d'identitat de gènere: Comportament no desitjat verbal o físic, realitzat en funció de l'orientació sexual, l'opció afectivosexual o la identitat de gènere d'una persona, amb la finalitat o l'efecte d'atemptar contra la dignitat o la integritat física o psíquica de la persona, o de crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Bifòbia: Violències concretes que pateixen les persones bisexuals, només pel fet de ser-ho. El 23 de setembre és el Dia internacional de la bisexualitat. Segueix sent un tema molt invisibilitzat, estigmatitzat i mal entès, tant pel col·lectiu homosexual com per les persones heterosexuales.

Bisexual: És un tipus d'opció sexual. És la B de les sigles LGTBIQ+. Una persona bisexual és la que sent atracció física, emocional i/o romàntica cap a persones del seu gènere i d'altres. No necessàriament al mateix temps, de la mateixa manera, al mateix nivell o amb la mateixa intensitat. Hi ha persones que prefereixen l'ús del concepte pansexual, per tal de qüestionar el binarisme de la paraula bisexual.

Binarisme de gènere (model binari): Model que estableix dos únics gèneres, el masculí i el femení, i els atribueix a dos únics possibles sexes i identitats de gènere. Així estableix que la feminitat va unida a les dones i la masculinitat, als homes. Aquest sistema exclou les persones amb identitats o expressions de gènere diverses, i les persones amb cossos no normatius segons el mateix model (com les persones intersexuales).

Capacitisme: Forma de discriminació i de prejudici social contra les persones amb diversitat funcional.

Cis (cisgènere o cissexual): Persona que s'identifica amb la identitat de gènere atribuïda al néixer en funció del seu sexe.

Coeducació: Perspectiva educativa que busca educar en la igualtat i lluitar contra qualsevol forma de discriminació per raó de sexe, gènere i/o orientació afectivo-sexual. Possibilita la llibertat d'expressar-se sense la mediació d'estereotips de gènere i dona suport a l'alumnat amb comportaments de gènere no normatius.

Conciliació: Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal, l'espai familiar, l'espai social i l'espai laboral, i de poder-se desenvolupar satisfactòriament en aquests diferents àmbits.

Desigualtat: Situació en què no totes les persones tenen els mateixos drets ni les mateixes oportunitats d'accés al bens i als recursos o les mateixes obligacions com a ciutadans i ciutadanes. Les desigualtats vénen determinades per diferents factors com l'origen geogràfic o nacional, el gènere, l'orientació sexual, l'edat, la classe social o les capacitats funcionals.

Desigualtats de gènere: Situacions on les persones tenen diferents oportunitats per accedir als béns i als recursos en funció del seu gènere. La nostra societat és sexista i masclista, per tant les dones, les persones amb sexes, gèneres i sexualitats no normatius tenen més possibilitats de viure situacions de desigualtats de gènere en tots els àmbits i etapes de la seva vida (salut, habitatge, treball, cures, representació i visibilitat, participació política i comunitària, conciliació de la vida personal, familiar i social, etc.)

Determinisme biològic: (o biologisme) consideració que les accions humanes són conseqüència inevitable de les propietats biològiques (genètiques) dels individus. S'utilitza la naturalesa per justificar desigualtats que són resultat de processos socials.

Discriminació: Discriminar una persona és impedir que gaudeixi plenament dels seus drets (polítics, cívics, econòmics, socials, culturals, reproductius...) i de les seves llibertats. La discriminació contradueix un principi bàsic que es repeteix en tots els principals documents dels drets humans on es reconeix que totes les persones són iguals en dignitat i tenen els mateixos drets fonamentals. La majoria de les constitucions nacionals, també inclouen estaments en contra de la discriminació. La discriminació pot ser directa, caracteritzada per ser intencionada contra una persona o un grup de persones. Per exemple un nen d'una certa ètnia que no és admès a una escola o una immobiliària que no admet immigrants als seus pisos. La discriminació també pot ser indirecta, l'efecte d'una llei o mesura, que pot semblar neutral, però que de fet posa en constant desavantatge una minoria en particular, respecte a la resta de la població. Per exemple, uns grans magatzems que no contracten persones que vesteixin amb faldilles llargues o mocador al cap. Per combatre la discriminació, en especial la més indirecta o invisible, alguns països han adoptat mesures de discriminació positiva, que en algunes situacions significa afavorir deliberadament un cert grup que ha estat intensament discriminat al llarg de la història (per exemple les llistes cremallera als partits polítics que han d'incloure igual nombre de candidats i candidates).

Diversitat: De múltiples aspectes. Multiforme. Aquesta és la millor manera de definir la humanitat. La diversitat és inherent a l'ésser humà. El mateix passa amb les cultures. Tots els grups humans som potencialment iguals però resoltem de manera diversa la nostra adaptació al medi, la cosmovisió, les formes d'organització social, del parentiu, la política, l'educació, la sexualitat, l'escala de valors, etc. És un element positiu de l'espècie humana. La diversitat és diferència, però no en sí mateixa expressió de desigualtat ni de dificultat.

Eixos de desigualtat: Són factors que designen divisions estructurals, a partir de les quals els recursos socials es distribueixen de manera desigual. En són exemples la classe social, la diversitat sexual i de gènere, l'origen cultural, la religió o les capacitats funcionals. No són naturals, responen a processos socials.

Empoderament: Presa de consciència individual, col·lectiva i/o comunitària. Implica un procés d'identificació i reivindicació dels propis drets, enfortir les capacitats per desenvolupar processos vitals des de l'autonomia i d'acord amb els valors propis.

Estereotip: Conjunt d'imatges mentals i construccions lingüístiques atribuïdes a individus i grups. Els prejudicis (creences o opinions preconcebudes) i estereotips ens ajuden a dotar de sentit el nostre entorn i simplifiquem la realitat complexa, alhora que també ens permeten donar sentit a realitats de les quals tenim poca informació. Els estereotips poden ser neutres, positius o negatius. Els més preocupants són els negatius, sobretot quan fan referència a persones o grups de persones determinades. Són atribucions generalitzades de determinades característiques d'alguns membres d'un grup al seu conjunt. S'atribueixen qualitats a una persona com a membre d'un grup i no se la jutja per la seva individualitat (Myers, 1995). Serveixen per justificar, situacions de discriminació i exclusió d'aquestes persones i mantenir els privilegis del grup que atribueix els estereotips.

Estereotips de gènere: Idees preconcebudes, prejudicis que diferencien les característiques personals entre femenines i masculines. Atribueixen comportaments, actituds, gustos, formes de vestir, emocions... diferents a homes i a dones, limitant així les possibilitats de desenvolupar-se lliurement. Es construeixen i es reforcen mitjançant l'educació, el llenguatge, els costums, els acudits, les cançons, els anuncis publicitaris, els contes.

Etnocentrisme: L'etnocentrisme és la tendència a assumir com a universals els patrons, valors i ideals propis. Aplicar els propis valors culturals per jutjar el comportament i les creences de persones de contextos culturals diversos. Probablement totes les cultures siguin, en major o menor mesura, etnocèntriques. Ara bé, el que diferencia a la cultura occidental és precisament el següent punt, l'universalisme, que implica considerar que la nostra cultura i les seves manifestacions no només són millors, sinó que és el millor per a la resta de cultures. Aquesta mirada etnocèntrica i universalista cap a la diversitat cultural condiona que l'actitud cap a aquells que considerem els altres sigui de menyspreu, rebuig o por.

Expressió de gènere: Desenvolupament de rols, aparença, gestualitat, comportaments, aficions, vestimenta associats a la feminitat o a la masculinitat. No és el mateix que la identitat de gènere.

Exclusió: Procés el qual persones es veuen apartades d'una completa participació en la societat, limitant les possibilitats de desenvolupar el seu projecte de vida en condicions de qualitat, dignitat, autonomia i d'acord amb els seus propis valors.

Gènere: És una construcció social i cultural assignada a cada categoria sexual. Són les maneres de fer, pensar i sentir que culturalment s'espera i s'ensenya a cada persona segons el seu sexe. No és una simple diferenciació perquè jerarquitzava i situa a homes i dones de manera desigual en l'estructura social.

Heteronormativitat: Règim social, polític i econòmic que imposa el patriarcat i les pràctiques sexuals heterosexuales mitjançant diversos mecanismes i institucions que presenten l'heterosexualitat com a necessària per al funcionament de la societat i com l'únic model vàlid de relació sexoafectiva i de parentiu. És diferent a l'heterosexualitat, que és una opció sexual entre d'altres.

Homofòbia: És l'actitud hostil respecte a gais i lesbianes. A vegades, però s'associa exclusivament a l'hostilitat vers els gais i es fa servir lesbofòbia per a referir-se a l'hostilitat cap a les lesbianes.

Identitat de gènere: Gènere amb el que cada persona s'autoidentifica. La norma de gènere estableix que les femelles s'han d'identificar com a dones i que els mascles com a homes. Les persones trans mostren que el gènere atribuït al néixer en funció del sexe no té per què correspondre amb la identitat sentida. Hi ha persones, que no s'identifiquen ni com a dona, ni com a home.

Interculturalitat: Fomenta les relacions positives entre persones de diversos orígens i contextos culturals en un marc d'igualtat de drets i d'oportunitats, reconeguent i valorant positivament la diversitat cultural.

Interseccionalitat: Eina analítica de les relacions de poder que planteja que els diferents eixos de desigualtat, com ara l'edat, la classe, el sexe, la diversitat sexual, les creences religioses, o l'origen nacional o ètnic, entre d'altres, s'entrellacen entre sí, situant a les persones en diferents posicions dins l'estructura social. Una mateixa persona pot estar al mateix temps en una posició de privilegi i d'opressió, en funció del context.

Intersexualitat: Persona amb un cos no classificable segons els models culturals de mascle i de femella. Condició per la qual una persona no té una correspondència entre cromosomes, gònades i genitals, i té característiques fenotípiques associades a homes i dones, en graus variables.

Lesbofòbia: Discriminació específica vers les lesbianes, en la intersecció del gènere i l'orientació sexual. La lesbofòbia alterna la invisibilització, el no reconeixement de l'existència de les lesbianes, i la violència a causa de la seva transgressió dels mandats de gènere.

LGTBIQ+: Acrònim que fa referència als grups socials que no segueixen la cisheteronorma. Sigles dels termes lesbiana, gai, trans, bisexual, intersexual i queer. S'afegeix el signe + per al·ludir a la resta de diversitats sexuals i de gènere.

LGTBIQ-fòbia: Actitud i comportaments hostils i de discriminació respecte a les persones lesbianes, gais, trans, bisexuals, intersexuals i queers. És més precís que homofòbia, ja que permet visibilitzar les opressions específiques de cada grup.

Masclisme: Creença en què es pressuposa la superioritat dels homes i del model masculí (hegemònic) sobre les dones i el model femení (hegemònic).

Orientació afectivo-sexual: Sentiments d'atracció física, afectiva i/o amorosa cap a les persones de diferent sexe (heterosexualitat), del mateix sexe (homosexualitat), d'ambos (bisexualitat, pansexualitat) o de cap (asexualitat).

Prejudici: Actitud hostil i desconfiada envers alguna persona que pertany a un col·lectiu, simplement a causa de la seva pertinença a aquest grup (Allport, 1954). Els prejudicis són molt difícils de desmuntar, ja que són informacions summament simplificades i, per tant, molt fàcils de transmetre.

Privilegi: Avantatge que té una persona o un grup social en funció d'uns organitzadors socials com el gènere, l'orientació sexual, l'edat, la classe social... i que li permet un major accés als recursos (materials, simbòlics, socials, etc).

Queer: És una paraula en anglès. És un insult que es podria traduir com a marica, bollera, degenerat, estrany... tot allò que es surt de la norma i que posa en qüestió allò establert. Un grup de militants bolleres, trans, negres, xicanes, mariques,

seropositius, pobres, migrades, aturades i amb sexualitats dissidents de la heteronormativitat, es va apropiat de l'insult i es va autodenominar queer per prendre distància del terme gai. Al final dels anys 80, aquesta paraula només representava la realitat d'homes homosexuals, blancs, de classe mitjana i amb un projecte polític d'integració normalitzada en el sistema social i de consum, que deixava fora tota aquella diversitat de sexualitat minoritzades.

Rols de gènere: Tasques i funcions assignades depenent d'allò que, en cada moment històric i en cada societat, es considera apropiat per a homes i dones.

Sexe: Correspon a una forma cultural de classificar i donar sentit a les diferències físiques (genitals) i fisiològiques (hormonals i cromosòmiques) entre dones i homes. A l'espècie humana, podem dir que hi ha almenys tres tipologies de sexe: mascle, femella i intersexual (que inclou una gran varietat de morfologies sexuals).

Sexisme: Discriminació basada en el sexe d'una persona pressuposant que només hi ha dues opcions i que aquestes són oposades entre si.

Sexpredding: Difondre fotos amb contingut sexual d'una altra persona sense el seu consentiment.

Sexting: Pràctica sexual que consisteix en enviar de manera consentida fotos o vídeos amb contingut sexual sobre si mateix/a a una altra persona.

Sextorsió: Forma d'extorsió sexual en la qual una persona rep xantatge o amenaces perquè envii una foto de si mateix/a amb contingut sexual.

Sistema sexe-gènere: És el sistema de relacions socials asimètriques que transforma la sexualitat biològica en una identitat o rol a la societat. També defineix quines són les normes de comportament, el que es considera normal i patològic, i estableix els càstigs socials per a qui surt de la norma.

Socialització de gènere: És un procés d'aprenentatge diferencial mitjançant el qual es transmeten les creences, els valors i els comportaments desitjables segons sigui un nen o una nena. Els diferents agents socialitzadors contribueixen a reproduir estereotips de gènere i rols de gènere.

Transfòbia: Discriminació, invisibilització i actituds hostils cap a les persones trans (persones que tenen una identitat de gènere que no es correspon amb l'atribuïda en funció del sexe de naixement).

Transsexual/transgènere/: Persona amb una identitat de gènere que no es correspon amb l'assignada en néixer a partir del seu sexe biològic. Per incloure les diverses experiències i vivències parlem de persones trans*.

Transversalitat de gènere (gender mainstreaming): Integració de la perspectiva de gènere en tots els àmbits de la política i la societat, posant atenció a la realitat diferenciada i desigual de les dones i els homes i les persones LGTBIQ dissenyant actuacions que s'hi adaptin o hi donin resposta.

08

BIBLIOGRAFIA

- Catalunya, Llei 11/2014 per a del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.
- Coll-Planas, Gerard. "Homosexuals, bolleres i raret: posicions polítiques en el moviment lèsbic i gai". Athenea digital, núm.14, p.41-61, 2008.
- Coll-Planas, Gerard; García-Romeral, Gloria; i Martí, Blai (2020). "Doing, being and verbalizing: Narratives of queer migrants from Muslim backgrounds in Spain". *Sexualities*
- Direcció General d'Igualtat, Generalitat de Catalunya (2019). *Indicant el camí. Guia d'indicadors clau per a les polítiques públiques LGBTI als ens locals*, Col·lecció Indicadors. Redactat per Montse Pineda Lorenzo. Creació Positiva. Generalitat de Catalunya
https://dretssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/08publicacions/ambits_tematics/igualtat/20indicantelcami/LLIBRE-INDICANT-EL-CAMI-21_06_19.pdf
- Fluvià, Armand de. El moviment gai a la clandestinitat del franquisme (1970-1975). Barcelona: Laertes, 2003.
- Guia per a l'elaboració de plans locals LGBTI, Col·lecció Eines, ODLGTBI; Fundació Surt; UVic, Diputació de Barcelona, 2017.
- PELUSO, L. (2018): "Apuntes para repensar la inclusión educativa", Tópos para un debate de lo educativo, 10, pp.49-55.
- Relacional, Assoc. (2020): "Podcast «Zones F»" Emmarcat dins el projecte "Mirades Polièdriques" Universitat VIC. Universitat Central de Catalunya.
<https://open.spotify.com/episode/2zVzUk1W6XNqfRmM33lf8o?si=c70e727e5be14a32>
- TRUJILLO, G. Y BERZOSA, A. (2019): Fiestas, memorias y archivos. Política sexual disidente y resistencias cotidianas en España en los años setenta. Madrid. Brumària

